

Nakakadiri ~ Isang Gotiko Epiko

ni GE Graven

Kabanata XVII

~Tulad ng mga naglalabanang Anghel, ang mga bituin ay sumisid sa likod ng kanlurang abot-tanaw habang ang iba ay sumisikat at hinabol mula sa kabilang direksyon. Sa pagitan nila, buong konstelasyon ng Ang mga sagradong pormasyon ng Titanic ay pumailanlang sa madilim na kalangitan; at sa ilalim ng espada ng mga bituin ni Orion, isang pares ng nag-iisang pakpak na kumakaway ang namuno sa kalangitan sa gabi. Sa karagatan ng hangin, si Lazarus ay dumaan sa pagitan ng langit at lupa, lumilipad nang mataas sa ibabaw ng kanayunan ng Pransya, patuloy na sumusulong, pataas, at malalim sa mga oras ng takipsilim. Ang malawak at pabago-bagong anyo ng mundo ay patuloy na gumugulong sa ilalim niya, kasama ang maraming kagubatan, bukid, burol, lambak, batis, at ilog. At habang ang buong Sangnilikha ay dumadaan sa kanya, ang kanyang paglipat sa silangan ay hindi kailanman nabago. Hindi rin nawalan ng sigla ang kanyang tapat na determinasyon—na sunduin ang isang prayle at tuparin ang taimtim na pangako ng isang eskudero sa isang paring matagal nang pumanaw.

Ngunit hindi na tinanggap ng kalangitan ang kanyang pagsulong habang ang isang manipis na pulang linya ng paparating na bukang-liwayway ay malinaw na gumuhit sa silangang abot-tanaw. Lumipad si Lazarus mula sa kalangitan bago niya nakita ang palatandaang kanyang hinahanap. Sa di kalayuan, isang malapad at paikot-ikot na itim na laso ang humahampas sa isang lambak ng mga tuktok ng puno—malinaw na ang Ilog Loire,

habang kinukuhanan niya ng mga larawan at lokasyon ang pagkakahawig nito mula sa maraming mapa ng Abbey. Sumilip siya sa puso ng lambak ng ilog at binaril ang mga puno nito. Sa ibabaw ng ilog at lampas sa kakahuyan, mabilis siyang yumuko at mas lalong bumaba bago tuluyang tumama sa ibabaw ng umuugong na ibabaw nito. At sa malalim na anino ng lambak, sinundan ni Lazarus ang itim na ugat patungo sa Golpo ng Leon.

Sa kanyang mga pakpak, naramdaman niya ang isang bagong lamig mula sa malamig na hangin na bumabalot sa lambak ng ilog. Ang mamasa-masang hangin ay labis na nabahiran ng mala-latian na amoy: ang halo-halong amoy ng mga nabubulok na damo, nabubulok na kahoy, mga dumi, fungi, at mga patay ngunit muling nabasang isda ay umamin na kamakailan lamang umulan. Niyakap ni Lazarus ang silangang pampang ng ilog habang naghahanap siya ng masisilungan mula sa paparating na araw. Gayunpaman, ang malubog na pampang ng ilog ay hindi hihigit sa isang pares ng mga naagnas na balikat kung saan, ang mga nakasabit na puno ay nagpapaligsahan para sa espasyo. Marami sa kanila ang nakatayong walang buhay at nakayuko, habang ang iba ay nagpapakita ng mga nakalantad na ugat na nakabukaka na parang mga nakabukang binti, na nag-aalok lamang ng mga basang lungga ng hayop sa pagitan nila. Dahil malapit na ang buwang-liwayway, at wala nang nakikitang maliwanag na kanlungan, binilisan niya ang kanyang paglalakad.

Nagliyab si Lazarus sa isang kurba ng ilog at nakita ang isang sanga ng ilog sa kanlurang pampang nito. makipot na ugat na sumasanga palayo sa Ilog Loire, nababalutan ng kadiliman at halos natatakpan sa likod ng mala-tabing kulandong ng mga gusot na palumpong. Siya ay yumuko nang mariin, tumawid ang ilog, ay humampas sa mga halamang-dagat, at paikot-ikot na umakyat sa maputik na ugat, iniiwasan ang mga baluktot na sanga at mga natumbang puno. Sa ilalim niya, ang walang-tigil na tubig sa sapa ay isang itim na salamin at isang paalala—isang tagapagtala ng oras, kahit na. Sa harap nito, nakita niya ang hugis ng mga tuktok ng mga puno, ang kanilang mga braso ay madilim na nakabuka laban sa lumalaking pulang liwanag ng repleksyon ng langit . Nauubusan siya ng oras; alam niyang ang araw ay walang awa; at taglay ang matinding determinasyon at matibay na paninindigan, si Lazarus ay lalong sumulong sa kalaliman ng ilang ng Stygian.

Ang masikip na anyong tubig ay paikot-ikot sa ilang na parang isang buhol-buhol na sanga ng puno, ang mga baybayin nito ay nabago at nalilito sa mas magkakatabing at paliku-likong mga sapa, puno ng mga damo mga look, at mga butas na barado ng lumot. Mas malalim pa, ang mga pampang ay nagbigay daan sa mga mababang lupain, na ang mga lupa ay lubusang nalubog sa lahat ng direksyon kaya't walang iniwang bakas ng isang daluyan ng tubig—tila ang kagubatan ay tumubo mula sa isang piraso ng itim na salamin. Sa katunayan, si Lazaro ay labis na nababagabag tungkol sa nakamamatay na liwanag ng buwang-liwayway at sa pantay na epektibo at matubig na repleksyon nito. Buong-buo siyang naipit sa pagitan ng liwanag at dilim, lumilipad sa isang siksikang kagubatan, at lumulutang sa ibabaw ng tubig.

ng di-tiyak na lalim. Gayunpaman, sinundan niya ang paliko-likong landas kung saan hindi nalalagpasan ng mga puno lumaki, umaasang mananatiling nasa tunay na takbo ng sapa.

Pasulong, sinugod niya ang binaha na kakahuyan, ang mga hanay ng mga puno na dumadaan sa magkabilang gilid niya na parang mga baluktot at nanginginig na itim na pader. Sa wakas, ang langit at tubig ay nagliyab ng matinkad na kulay, na tila magkasalungat na karagatan ng dugo. Matagal nang iniwan ng lamig ang kanyang mga pakpak at ang kanyang mukha ngayon ay nagliyab na parang nalantad sa mainit na hangin. Pinikit ni Lazarus ang kanyang mga mata, hinanap ang malayo, at nakita ang inaasahan niya—ang sapa ay nagsimulang muling bigyang-kahulugan ang sarili, itinaas ang maputik nitong mga balikat palabas ng tubig. Sa mas malayo pa, ito ay umahon mula sa dating matubig na libingan, itinaas ang sarili nang tuwid, at may mas malawak na kahulugan, na nagpapakita ng katawan nito na mas malapad, mas tuwid, at mas determinado. Habang humuhupa ang binaha na kapatagan, ang dating maputik na ugat ay muling humubog sa isang bangin—sa isang batis—at pagkatapos ay isang ilog na nagtulak sa linya ng kakahuyan pabalik. Ang madilim na hanay ng mga puno ng latian ay umatras sa likod ng mga hanay ng matataas at nakalaylay na damo sa ilog at, na nakapalibot sa mga damo, ang mga tuwid na tangkay ay mas tumaas pa, ang kanilang mga dulo na nakataas sa langit ay nag-aalok ng namamagang kulay abong mga balahibo sa langit. Pasulong, lumipad siya, tuwid at makitid ang kanyang dinaraan sa gitna ng daluyan ng tubig.

At pagkatapos, lumitaw ito sa hilagang pampang ng ilog bilang isang tila biyayang biglang sumilay. Nilagpasan ito ni Lazaro, ngunit umikot nang malawak sa ibabaw ng tubig bago itanim ang sarili sa loob ng mga damo ng basang pilapil. Pinagtiklop niya ang isang pares ng pagod na pakpak, sumandal sa kanyang mga sakong, ipinikit ang kanyang mga mata sa nag-aalab na kalangitan, at huminga nang malalim. Pagkatapos ay yumuko siya at isinandal ang kanyang mga kamay sa kanyang mga tuhod, malakas na bumubuhos habang ang mga butil ng pawis ay patuloy na tumutulo mula sa dulo ng kanyang ilong. Ibinaling niya ang kanyang atensyon sa gilid ng ilog at natagpuan ang isang sira-sirang lambat na bahagyang nakalutang, ang natitirang bahagi nito ay nakalubog sa putik ng maputik na pampang. Sa loob ng tubig at nakulong sa ilalim ng lambat, nakita ni Lazarus ang tila ulo ng isang maliit na batang babae. Nakaawang ang kanyang bibig, tinitigan niya ito nang blangko gamit ang isang pares ng inaantok na mga mata. At tulad ng isang libong maliliit na bulate na sabay-sabay na kumakaway, ang kanyang kumakalat na buhok ay gumagalaw kasabay ng paghampas ng mga alon, na dumadaloy na parang isang surreal na paglalarawan ng buhay mula sa isang hindi gumagalaw na bahagi ng katawan. Ngunit pinaglalaruan lamang siya nito—ito ay ang lumubog na ulo ng isang sirang manika.

Malapit, at sa may pampang na natatakpan ng mga palumpong, napansin niya ang mga labi ng isang sira-sirang bangka, ang mga basang-basa at hiwalay na mga tabla nito na nakalatag nang patag sa baybayin.

at bahagyang nakatago sa ilalim ng putik at mga damo. Tumayo si Lazarus at humakbang palapit upang makahanap ng bakas ng mga puddle, na tila tumutugma sa mga impresyon ng mga bota ng isang mabigat na lalaki . Sinundan ito ng kanyang mga mata sa isang landas ng mga patag na damo at patungo sa isang pintong tabla, na nakatayo sa sulok na bahagi ng isang matibay na gusaling bato. Sa kabila ng mga bagong bakas ng paa, ang lugar ay tila inabandona. Ang istraktura ay napuno ng masiglang mga baging at mga sariwa at masiglang mga punla; at sa kaakit-akit na presentasyon nito, ang gusali ay maaaring lumitaw na biktima ng isang gutom na kagubatan, kung saan ito ay dahan-dahan at ganap na nilamon. Gayunpaman, ang ibabaw nito ay hindi ganap na natupok. Sa mga itaas na gilid ng mga panlabas na dingding nito, dalawang hanay ng mga bulok na kahoy ang nakausli mula sa basag ngunit matatag na balat nito. Sa ilalim ng magkakatulad na hanay ng mga nakausling kahoy, ang mga parihabang pagbabago ng kulay ay nagmumungkahi ng dating pagkakaroon ng mga bintana, na tinatakan na ng mga mas bagong bato. Sa kabila ng hindi maayos na kondisyon nito, para kay Lazarus, ang gusali ay tila isang pinagpalang santuwaryo mula sa liwanag ng araw. Sumulyap siya sa pulang langit, tiningnan ang mga bakas ng paa, at pinag-isipan kung paano niya pinakamahusay na maipapaliwanag, kung bakit dapat itago ng isang Kristiyanong lumilipad ang kanyang sarili mula sa magandang liwanag ng araw ng Diyos.

“Hallow, nandyan ka ba?” sigaw ni Lazarus, habang maingat na hinahati ang mga damo. kumatok sa pinto. “Maaari ba akong makausap ka?” Idiniin niya ang kanyang mga tainga at nakinig kung may mga ingay sa loob. “Nandito ka ba?” Wala siyang narinig, maliban sa patuloy na ugong ng mga kuliglig sa nakapalibot na mga masukal, at ang malayong tunog ng marahil isang nagulat na pagong. Idiniin ni Lazarus ang isang kamay sa pinto, itinulak ito nang bahagya bago nagtanong nang malakas, “Mayroon ba?” Isang mabilis na tumatakas na gagamba ang tumakas mula sa loob at tumakbo palayo sa kanya. Dumulas siya sa pinto, pumasok sa isang madilim na loob. “Hallow, nandito ka ba?”

Agad na natisod palabas ng pintuan si Lazaro, nakatakip ang kamay sa bibig at nasasamid sa marahil pinakamasama at nakakasuklam na amoy sa lahat ng nilikha. Nagmadali siyang tumakas sa mga damo habang halos masuka na siya. Pagkatapos ay lumingon siya, umuubo pa rin habang sinisiyasat muli ang pinto. Kumukulo mula sa nakabukas na bunganga ng gusali, isang kumpol ng mga langaw ang lumabas upang sumama sa kanya. Sama-sama, pinalibutan nila ang kanyang ulo na parang isang surreal at ethereal na anyo ng isang humuhuni na halo. Sinampal ni Lazaro sa kanila. Tumingin siya sa silangan, sumisilip sa isang manipis na guwang ng mga puno ng sipres upang matuklasan ang mga unang sinag ng liwanag na bumabagsak kapantay ng itaas na bahagi ng kulandong ng kagubatan. Sa itaas ng agos, wala siyang ibang nakitang kanlungan— maputik na baybayin at mga nakausling masukal na palumpong lamang. Ang patuloy na paghapti sa kanyang balat ay labis na, isang paalala ng pagbubukang-liwayway. Lumingon siya sa mapang-uyam at nakaawang na pinto ng gusali, na tila humihinga nang palabas.

isang tuloy-tuloy at mabahong hininga, marahil ay maihahambing sa mabahong paghinga ng isang naghihinalong aso. Kumunot ang noo niya, iniurong ang mga balikat, huminga nang malalim, at pumasok muli sa gusali. Isinara ni Lazarus ang pinto habang nilalamon siya ng amoy at dilim .

Nakatakip ang kamay sa ilong at nakatalikod sa nakasarang pinto, nakatayo siyang hindi gumagalaw, hinayaan ang kanyang mga mata na matanggal ang mga patong-patong na kadiliman at makita ang mga panloob na bahagi ng bakuran—isang sahig na bato; parang mesa; isang karagdang mesa; isa pang pinto.

Lumuluha ang kanyang mga mata dahil sa baho, na maaaring mas makapal pa sana ang bumabalot sa kanyang paligid kaysa sa kadiliman, ang amoy ay nagpapaso sa kanyang mga mata na parang tambutso mula sa tsimenea ng Impiyerno . Ang walang patid na mga tunog ng mga kaluskos at ugong ay pumuno sa gusali. Pinunasan niya ang kanyang mga mata at muling itinuo ang kanyang paningin sa nakasimangot na sahig at mga dingding, ang mga ibabaw ng mga ito ay tila gumagalaw sa dilim. Hindi ang kanyang mga mata na puno ng tubig ang nagbigay sa kanila ng tila pag-alon; dahil ang kanilang mga mukha ay tunay na gumagalaw—puno ng mga nagkukulubot na langaw at mga alon ng ipis, na halos nilamon sila.

Sa gitna ng tila kumukulong kadiliman, mas marami pang katangian ng gusali ang nabuo. Sa itaas, nakita ni Lazarus ang mga hanay ng mga nakabaluktot at yari sa kahoy na mga biga. Sa kabuuan, maaaring magmukha silang isang nakabukaka at hungkag na hawla ng tadyang, na nakasabit sa ilalim ng mas mataas na kisame. Maraming lubid at kadena ang nakasabit sa mga ito, ang kanilang mga dulo ay pinalamutian ng iba't ibang uri ng metal na kawit at sirit. Sa marami sa mga ito, nakasabit ang mga patay na isda—kulot, patag, at tuyo. At sa ibabaw ng lahat ng mga ito, marahil isang milyong langaw ang naglalaro sa mga pumutok na mata.

Humakbang si Lazarus patungo sa gitna ng bahay-isda, pinuputol ang mabababang kadenang nakasabit sa kanyang likuran. Huminto siya sa tabi ng isang parihabang mesang kahoy na nasa gitna ng bakuran na parang isang isla. Ang buong ibabaw ng magaspang na kagamitan ay nadungisan ng malalalim na guhit na marka at hindi pantay na magkakapatong na mga guhit, na parang paulit-ulit na tinatamaan at hinampas ng mga talim ng pagputol. Dinaan niya ng daliri ang mantsa at butas na ibabaw nito bago muling sinuri ang mga dingding ng gusali. Sa mga ito, napansin niya ang isang hanay ng mga bracket ng sulo, katulad ng mga naalala niya sa mga catacomb ng Abbey. Lumingon siya pabalik sa pasukan at nakita ang isang mataas na balde sa tabi nito at nakasandal sa dingding. Naglalaman ito ng isang hanay ng mga nakabaligtad na sulo na gawa sa kahoy. Sa tabi ng matataas na

Ang timba ay isang mas maliit at may takip na timba—malamang, isang langis na ginagamit sa pagpapagatong ng mga sulo.

Lumingon siya at sumilip sa pinakamadilim na bahagi ng gusali, nakatingin lagpas sa mga kulot na bangkay ng isda at patungo sa likurang dingding. Isang mahabang mesa ang sumasakop sa buong haba nito. Ang itaas na bahagi ng kagamitan ay puno ng mga kagamitan sa pagbabalat, mga ulo ng isdang malutong, at mga kumpol ng asin. Sa ilalim ng mesa at sa ibabaw ng sahig, nakita niya ang mga tambak ng maayos na nakatuping damit—karamihan ay mga roba at bestida, na natatakpan ng mga dumi ng daga. Ang mga damit na nasa itaas ay tila bagong tupi lamang; gayunpaman, mas mababa pa at pinakamalapit sa Sa sahig, ang mga damit ay nagpakita ng mga palatandaan ng matinding pagkabulok. Sa tabi ng mga tambak ng tela, isang hanay ng mga sapatos na maayos na nakalagay ang nakahanay sa ilalim ng mesa. Ang ilan ay bago; ang iba ay luma, at ang iba naman ay sira-sira, na tila ba kinain ng mga nangangagat na daga ang mga butas sa mga ito. Gayunpaman, ang mga ito ay nakalatag nang maayos, kasama ang iba pang mga sapatos at damit. Tila hindi kapani-paniwala —nakakakilabot pa nga. Ngunit marahil, ang pinakanatuklasan ni Lazarus na kakaiba sa ilalim ng mesa ay ang nakita niya sa pagitan ng mga binti nito, ang matinding antas ng kaayusan at pagkabulok na nagbabahagi ng iisang espasyo.

Pinalo ni Lazarus ang mga langaw sa kanyang mukha, binusalan ang kanyang bibig, at pinaalis ang mesa. Gayunpaman, hindi niya madaling maialis ang mabahong hangin sa paligid niya, tulad ng amoy nito. ay nakakapit sa balat at nakakapigil-hininga, na madaling makagat sa lalamunan ng sinumang lalaki, halos mabaliw na. Hinalughog niya ang iba pang bahagi ng kulungan, kumbinsido na ang nakakasuklam na amoy ay hindi nagmumula sa pinatuyong isda, kundi marahil sa isang mamasa-masa at mas nakapangingilabot na pinagmumulan. Sinundan ng kanyang mga mata ang isang agos ng mga langaw patungong timog pader, at patungo sa isang matangkad at sira-sirang pinto na may matibay na trangka na bakal. Idiniin niya ang kanyang mga tainga at nakinig sa isang patuloy na ugong na nagmumula sa likuran nito. Pagkatapos, ibinaba niya ang kanyang tingin sa siwang ng pintuan nito upang makita ang maraming insekto na paparating at aalis, parang mga bubuyog ng isang abalang pugad. Iniyuko ni Lazarus ang kanyang ulo at naisip na ang pinagmumulan, na sumisira sa hangin, sinira ito mula sa likod ng may peklat na pinto.

Tinusok siya ng kuryosidad, habang ang alaala ng nag-uutos na boses ni Ivan ay umalingawngaw sa kanyang isipan, na nagbabala sa kanya tungkol sa ipinagbabawal na Benion Tunnel, na nagsasabing, 'Huwag na huwag dito, Lazarus. Malaya kang maglibot sa lahat ng mga katakumba, maliban dito —hindi kailanman,' "ito.' Gayunpaman, marahil ang hubad na katotohanan ng Kuryosidad ay nakasalalay sa kakayahan nitong pukawin ang tukso nang sapat upang pasiglahin ang mga pagnanasang kasing-ilap ng nasa sinumang pusong halimaw. Bukod dito, anong halimaw ang may kakayahang sumunod sa malamig na disiplina ng sadyang

kamangmangan, kahit balewalain ang nag-aalab nitong kuryosidad? Humakbang si Lazaro sa kumakalansing na mga kadena at patungo sa mataas na pinto habang ang isang naghahati na dagat ng mga niknik at mga isdang parang papel ay sumalubong sa kanya. Binuksan niya ang trangka ng mataas na pinto at ibinuka ito nang maluwa.

Kumatok! Kumatok-kumatok-kumatok! Tumalon si Lazarus sa tabi at sumirit sa isang ulo na tumalsik at gumulong sa mga bato. Biglang sa likuran nito, isang ulap ng mga insekto ang umungal mula sa bukas na pintuan, umaakyat sa mga biga na parang isang milyong maliliit na anghel na may kalansay, na pinakawalan. Ang ulo ng babae ay hindi gumagalaw at nakatitig kay Lazarus na may mala-gatas na mga mata, ang leeg nito ay naglalabas ng mga uod na parang isang krema na bunton. Humiwalay si Lazarus at ipinikit ang kanyang mga mata, na parang ang paggawa nito ay makakatulong upang mapalaya ang kanyang mga pandama at mapigilan ang nakakapangilabot na pangyayari na bumalik sa kanyang alaala. Gayunpaman, tulad ng bawat nakaraang pangyayari na malinaw niyang naaalala—huli na ang lahat, dahil ang kanyang perpektong alaala ay kapwa, regalo at sumpa, kahit na hilingin sa kanya na pag-isipan ang pinakamaliit na detalye ng kahit na ang pinakamasamang mga pangyayari sa kanyang buhay —tulad kahit ngayon, kasama ang krema nitong bunton.

Umubo si Lazarus, nasasamid sa mga niknik. Humarap siya sa matangkad at sira-sirang pinto at lumapit pa. Sa pamamagitan ng bukas na pintuan, natuklasan niya ang isang napakalawak ngunit mababaw na katabing silid, na tila sumasaklaw sa buong haba ng pader sa timog. Dahil alam niyang nasa isang bahay-isda siya, nalaman ni Lazarus ang posibleng dahilan ng silid, na nagsisilbing hiwalay at mas malinis na kulungan para sa pag-iimbak ng inasnan at pinagaling na isda. Gayunpaman, sa likod ng isang nakasarang pinto, ang makitid na silid ay tila nagsisilbi sa kabaligtaran na layunin, na pinipigilan ang mga laman nito na masira ang buong gusali. Dahil sa... Nang bukas na ang pinto, natagpuan ni Lazaro ang sahig ng silid na puno ng mga hubad at pugot na bangkay. Marahil limampu o higit pa, lahat ay mga katawan ng kababaihan, na may iba't ibang laki. At lahat sila ay nasa isang eksaktong pormasyon, habang sila ay nakahiga, ang kanilang mga braso ay nasa kanilang tagiliran, at ang kanilang mga butas sa leeg ay nakaturo sa hilaga, patungo sa pinto. Sa kabuuan, ang mga labi ay maaaring kahawig ng isang maingat na nakasalansan na tali ng kahoy—o isang tumpok ng mga nakatuping damit, o kahit isang eksaktong hanay ng sapatos. At tulad ng mga damit, ang mga bangkay ay nagpakita ng unti-unting antas ng pagkasira habang—patuloy na patungo sa sahig, ang natatanging mga katangian ng katawan ay hinahalo sa isang madilim na nilaga ng matinding pagkabulok. Ang hanay sa ilalim ay isang walang tahi na patong na maaaring parang kumukulong alkitran, habang ito ay hinahalo ng mga insekto. At sa ibabaw ng buong nakapangingilabot na bunton, ang mga ulong inaantok ang mga mata ay nakahiga, walang nakikita kundi marahil ang pinakawalang pag-asa sa lahat ng kalagayan ng tao.

“Argh!” Sumugod paatras si Lazarus, kinuha ang naiwang ulo, at ibinalik sa

ang silid, at padabog na isinara ang mataas na pinto. Sumuray-suray siyang lumapit sa mesa na nasa gitna ng bahay-isda, habang lumulutang ang ulo. Muli, sinuyod niya ang maruming bakuran at ang kanyang mga mata ay natuon sa nakakaakit na pinto sa labas. Sa likod nito, alam niyang malinis ang hangin, at malinis ang lupa mula sa mga langgam at ipis. Gayunpaman, dahil sa malambot na pulang liwanag na nagmumula sa ilalim ng pintuan nito, alam din niya na si Kamatayan ay naghihintay sa pinto. Sa wakas ay dumating na ang bukung-liwayway—ang bahay-isda ang kanyang kanlungan sa natitirang bahagi ng ang araw. Tinapakan niya ang mga insekto mula sa kanyang mga bota, umakyat sa mesa, at sandaling sinuri ang mga tahilan bago tumalon sa mga ito. Sumakay siya sa mga kahoy at humiga, nakaharap ang sarili pababa sa ibabaw ng mga ito. Doon siya nakahiga, ligtas mula sa nagliliyab na karwahe ng kalangitan at sa mala-impyernong sahig na natatakpan ng mga kulisap. At sa panlabas na iyon kalagayan ng limbo, siya ay nakabigti sa pagitan ng Langit at Impiyerno, si Lazaro ay nakatakas patungo sa isang mas malalim na malugod na mundo ng mga pangarap.

~*~

Dump-dump-shhh! Dump-dump-shhh! Gumalaw si Lazarus sa isang nakakabahalang at hindi natural na serye ng mga tunog na maaaring kahawig ng isang malaking halimaw na gumagapang sa isang mamasa-masang lupa, paulit-ulit na inihahampas ang mabibigat nitong mga paa sa putik at kinakaladkad ang walang buhay nitong mga hita sa likuran nito. Narinig ni Lazarus ang mabibigat na paghinga sa pagitan ng mga baitang, at naalala niya ang isang araw sa Well Hole ng mga catacomb ng Abbey, nang maniwala si Squire Thateus na isang halimaw ang sumalakay kay Squire Miguel. Tunay ngang nakarinig si Lazarus ng mga ingay na katulad ng mga iyon, na sa palagay niya ay pagmamay-ari ng isang hinihinal at sugatang halimaw sa dagat, na nagpupumilit na iangat ang sarili mula sa baybayin at hanapin ang huling lugar nito para magna.

Gumulong si Lazarus sa kanyang tabi at napangiwi, hinihimas ang sarili dahil sa bigat na idiniin niya sa kanyang dibdib at mga binti sa mga troso. Tumayo siya at umupo sa ibabaw ng mga biga bago tumitig sa bungad ng pinto sa labas at sa pulang liwanag nito. Ang pulang liwanag na dating naaalala niya ngayon ay nag-iba na ng kulay pula—isang namamatay na pula—at alam niya, mula sa walang-humpay na kirot ng mga biga, na ang bukung-liwayway ng araw ay tuluyan nang dumilim. 'Malapit na, ang kalangitan sa gabi ay mapapasa-kaniya,' pagtitiyak niya sa sarili. Gayunpaman, may nakita siyang mga anino na dumadaan habang sumisira ang mga ito sa liwanag ng pintuan. Lumakas ang mga ingay. Pinigilan niya ang kanyang hininga; kumalabog ang kanyang puso. Kung magbubukas man ang pinto para makaaninag kahit ang isang manipis na sinag ng liwanag—

Bum! Biglang bumukas ang pinto. Isang bukal ng sikat ng araw ang bumuhos sa sahig at naghiwalay sa isang

Nag-uugong na dagat ng mga ipis. Mga alon ng insekto ang humahampas sa mga dilim. Iniwas ni Lazarus ang kanyang nasunog na mukha at ipinikit ang kanyang mga mata. Napaigtad siya at napatikom ang kanyang panga, hawak ang sarili na parang estatwa. Sa kanyang bulag at maingat na kalagayan, narinig niya ang nakakabahalang kaguluhan na pumapasok sa bahay ng isda—na para bang natagpuan ng kumakaladkad at humihingal na halimaw sa dagat na ang mabahong loob ng gusali ay isang mas kaakit-akit na lugar para mamatay. Gayunpaman, ang tila tunog ng pagtama ng mga paa sa harap ng isang halimaw ay naging mas natatanging tunog ng mga bota ng isang lalaki na tumatama sa mga batong pandigma. Lumangitngit ang mga bisagra ng pinto at lumabo ang nakasisilaw na liwanag ng araw. Iminulat ni Lazarus ang kanyang mga mata. Tumingin siya sa ibaba may nakita akong lalaking nakatayong nakatalikod sa loob ng bahay-isda at sumisilip sa siwang ng halos nakasarang pinto. Nagdala siya ng sarili na parang kahina-hinala o pilyong lalaki, siya ay nagtatago sa loob at nagmamasid sa labas.

Mula sa mga anino sa ibabaw ng mga tahilan, nakita ni Lazarus ang likuran ng nanghihimasok: isang medyo mataba na lalaki na may makapal na buhok na may mamantika at itim na buhok. May mga mantsa ng putik sa ilalim ng kanyang kulay kremang damit; at sa ilalim ng kanyang damit, nakita ni Lazarus ang isang pares ng itim na bota na katulad ng sa kanya, na puno ng mga bunton ng putik. Isang linya ng maputik na bakas ng paa ang umakay palayo sa bota ng lalaki patungo sa gitna ng silid. Nang tumingin lamang si Lazarus sa sirang mesa, saka lamang niya natagpuan ang posibleng sanhi ng tunog ng pagkaladkad, na dati niyang narinig— natanaw niya ang isang mahina at maselang kamay na nakahiga sa sahig. Gayunpaman, mula sa kanyang kinatatayuan, wala nang nakita si Lazarus na braso o katawan ng may-ari, dahil natatakpan ng mahabang mesa ang lahat ng tanaw, maliban sa maputlang kamay. Gayunpaman, hindi siya nangahas na kumuha ng karagdangang detalye at malamang na magkaroon ng langitngit ng mga biga.

Sa wakas, palihim na lumayo ang lalaki sa pinto at kumuha ng mga sulo mula sa mataas na balde. Pagkatapos nito, binuksan niya ang takip ng mas maliit na balde, binasa ang mga sulo sa langis, at tinahak ang paligid ng bahay-isda habang isinusuksok ang mga sulo sa mga nakakabit na bracket sa dingding. Sa pamamagitan ng ilang pindot ng isang kahon ng panggatong, naliwanagan niya ang buong kulungan ng mga nagliliyab na sulo. Pagkatapos ay bumalik siya sa pinto sa labas at sandaling sumilip bago ito isinara gamit ang isang matibay na crossbar. Sa wakas, umikot siya at tinitigan ang mesa sa likod na dingding, kasama ang maayos na mga tumpok ng mga damit at sapatos. Pumalampak siya nang isang beses at hinawakan ang mga dulo ng kanyang mga kamay na nagdarasal sa kanyang nakangiting mga labi, na parang pinahalalagan ang pagkalat ng isang masarap. Napansin ni Lazarus ang mas maliliit na detalye ng kanyang mga katangian: kutis na kulay olibo, makapal at itim na balbas, maitim na mga mata, at isang kitang-kitang ilong na parang tuka. Bagama't tila kakaiba kay Lazarus ang mukha ng lalaki, ang pinakanakabahalang katangian nito ay ang

hindi natural na espasyo ng kanyang mga mata—sa tila matipunong mukha, ang makikipot na mga mata ng lalaki ay nagbigay ng medyo nakakagambalang titig na parang sa Siklope.

Agad na nagbago ang mukha ng lalaki; ang kanyang ngiti ay naging isang kunot-noo sa ilalim ng isang matigas na noo. Lumakad siya pasulong, binuhat ang isang walang buhay na babae mula sa sahig, at inilagay ang katawan nang pahaba sa ibabaw ng mesa. Isinandal niya ang mga braso ng babae sa tabi nito at inilagay ito sa gitna ng mesa, inaayos ang kanyang postura hangga't maaari, isang manika na kasinglaki ng buhay. Habang nakatingin sa kanya si Lazarus, tila binalik nito sa kanya ang isang malapad, asul na mga mata na sumisigaw nang malakas na may matinding desperasyon. Gayunpaman, ang takot sa Ang kanyang mga mata ay lubos na naiiba sa kuntentong ekspresyon ng kanyang relaks na mukha—tila nakatingin siya sa kanya nang may nag-aaway na emosyon ng pagkasuklam at kasiyahan sa sarili, na parehong minarkahan ng matalim na titig at banayad na ngisi na nakatago sa sulok ng kanyang mga labi. At doon siya nakahiga, nakatitig sa kanya, tinutusok ang kanyang mga mata sa kanyang mga mata, at marahil sa mismong mga silong ng Langit, kahit na sinimulang hubarin ng lalaki ang kanyang mga damit. Maingat at maingat, ang mga daliri ng lalaki ay gumalaw na parang sa isang mapagmahal na ina kasama ang kanyang anak na babae na nakahiga sa kama, habang mahigpit niyang tinutupi ang bawat tahi ng damit at inilagay ito sa tabi ng bangkay na nakahiga sa mesa.

Napaatras si Lazarus at napahawak sa isang tahilan upang mabawi ang kanyang balanse. Tinakpan niya ang kanyang bibig at napangiwi dahil sa hindi inaasahang pagduduwal na dumampi sa kanya. Sa gitna ng patuloy na ugong ng mga langaw at pag-iingay ng mga insekto, narinig ni Lazarus ang bawat mabibigat na hininga ng lalaki, kasama ang patuloy na pag-agos ng plema; at pinagmasdan niya ang matabang mga daliri ng lalaki habang magiliw nilang hinahaplos at tinutupi ang huling piraso ng damit. Para kay Lazarus, ang mga daliri ay tila hindi kasya sa mga kamay ng isang batikang mangingisda, dahil ang mga ito ay mukhang mabilog at malambot; hindi tulad ng mas mahaba, mas payat, at mas makapal na balat ng mga daliri ng kanyang ama—o ng sa kanya mismo.

Dinala ng lalaki ang mga damit at sapatos ng bangkay sa likurang dingding, kung saan niya inilagay ang mga ito sa ilalim ng mesa at sa gitna ng maayos na koleksyon ng iba pang mga pantakip ng tao. Nanatili siya roon, nakatalikod kay Lazaro, abala sa mga bagay sa ibabaw ng mesa. Nagulat si Lazaro nang tawagin siya ng lalaki mula sa kanyang balik, "Ako ang Mangingisda—ang Mangingisda para sa lahat ng Tao; at hindi ka aalis dito! Hindi; walang makakatakas sa bahay-isda, kapag nakapasok—wala ni isa!"

Pinigilan ni Lazaro ang kanyang hininga.

Nagpatuloy ang mangingisda; "Hindi ka ba naniniwala sa akin?"

Tumanggi si Lazarus na sumagot at sinaksak ng lalaki ang dulo ng kutsilyong pangbalat sa ibabaw ng mesa, habang sumisigaw, “Sa patuloy ninyong pananahimik, ipinapalagay kong hindi kayo Maniwala ka nga. Gayunpaman, ituturo ko sa iyo ang iba. Walang makakapagtago sa akin; kahit ikaw ay hindi. Nakikita ko ang lahat—lalo na ang mga gawa at kilos ng Diyablo!”

Ngunit tumanggi ang mangingisda na tumingin kay Lazaro, sa halip ay nakatalikod at kinudkod ang mga tipak ng asin upang maging isang bunton ng pinong mga butil. Ipinahid niya ang maluwag na asin sa kanyang palad at ipinahid ito sa kanyang mga braso at leeg, na parang naliligo. At sa biglaang pag-apaw ng labis na tunog ng pagkasakal, pinakawalan niya ang kanyang lalamunan at dinura ito sa tabi ng kanyang bota. Tumakas ang mga ipis. “Tatanungin kita muli;” sigaw ng mangingisda, habang nakahawak sa ang kutsilyo mula sa ibabaw ng mesa, “Hindi ka ba naniniwala sa akin, anak ng demonyo? Sagutin mo ako !”

Dahil pakiramdam niya ay lantad na lantad siya sa mga bukas na bubong at lalong nahihilo, inamin ni Lazarus ang pagkatalo. Bumuntong-hininga siya at inisip ang kanyang pagpapakilala bilang isang lumilipad na Kristiyano —

Sumugod ang lalaki palayo sa mesa, hawak ang kanyang kutsilyo habang hinahawakan ang hubad na bangkay sa buhok. “Sagutin mo ako, mangkukulam!” Iniling niya ang ulo ng patay na babae , idiniin ang talim sa leeg nito, at sinigawan ito; “Naniniwala ka na ba sa akin ngayon?”

Pinagdikit ni Lazarus ang mga pahalang na poste, tumingin sa pagitan ng kanyang mga binti, at pinagmasdan ang tila mga kamangha-manghang pangyayari sa ilalim niya.

“Ah! Kaya ngayon umamin ka na,” bulalas ng mangingisda sa bangkay; “Kapag nawala na ang lahat—kapag wala kang handa na depensa!” Ngunit muli, tulad ng isang mapagmahal na ina, gumuhit siya ng Bumuntong-hininga nang malalim at ngumiti bago marahang hinaplos ang kanyang buhok, sabay sabing, “Magpahinga ka na lang, aking mahal.” Dinilaan niya ang puti ng kanyang mata at inalo pa siya, at sa isang mahinang bulong na narinig pa rin ni Lazaro; “Hindi na kailangan ng luha. Hindi dapat umiyak ang mga mangkukulam—tanging maliliit na magagandang bulaklak lamang ang nakakaramdam ng kanilang kalungkutan.”

Pinanood ni Lazarus ang mangingisda habang bumabalik sa mesa ng trabaho. Hinahasa ng lalaki ang kanyang talim sa isang panghasa na sinturon habang tumatawag siya pabalik, tila sinasagot ang isang di-masambit na tanong mula sa babaeng yumao, “Oo, ikaw nga—at mas maganda ka kaysa sa karamihan.

Bakit?”

Lumangoy ang ulo ni Lazaro ; nanginig ang kanyang tiyan. Hinalughog ng mga tamad na langaw ang kanyang mukha.

Natawa ang lalaki sa sarili, sabay dagdag, "Hinding-hindi ka sasamahan, babae. Hindi mo ako maaaring tuksuhin. Naunawaan ko ang iyong panlilinlang: ang pagkukunwaring bulaklak para lamang matakpan ang iyong mga binhi ng kasamaan."

Pinigilan ni Lazarus ang pag-ubo. Sinuyod niya ang loob ng gusali. Noon lamang niya napagtanto ang dahilan ng kanyang pagkahilo, habang ang usok ng tanglaw ay unti-unting naipon sa kisame, ninanakaw ang hangin mula sa kanya—hindi siya maaaring manatili sa mga tahi. Tumingin siya sa bungad ng pinto sa labas at nakita ang nakamamatay na sinag ng araw na nananatili pa rin sa labas— hindi siya madaling makatakas sa kulungan ng isda. Lumingon siya at sumulyap sa mataas at sira-sirang pinto bago ibinalik ang tingin sa malapad na likod ng mangingisda, kahit na lalong lumilitaw ang kanyang pagnanasang umubo . Wala siyang ibang alam na pagpipilian, maliban sa isang mapilit na komprontasyon at mapanghikayat na pagpapakita ng kanyang sarili.

Patago siyang gumalaw, itinapat ang mga kamay sa mga kahoy habang dahan-dahang ibinababa ang sarili sa ibabaw ng patay na babae. Pagkatapos ay nakaangat ang kanyang mga paa sa magkabilang gilid nito habang nakatayo sa ibabaw ng mesa. Hindi niya inalis ang kanyang mga mata sa mangingisda habang nakayuko ito sa ibabaw nito. Pinigilan niya ang kanyang hininga at inipon ang lahat ng lakas sa kanyang mga paa't kamay, binabago ang kanyang postura at inilipat ang kanyang sentro ng grabidad, hanggang sa tahimik na dumampi ang kanyang mga bota sa sahig. Humakbang siyang parang pusa, patungo sa may rehas na pinto sa labas, huminto bago pa man marating ang nagliliwanag na bungad nito. Ngunit, bago pa man siya lumingon —bago pa niya maitaas ang kamay at mapigilan ang sarili— ubo na siya.

Umikot sina Lazaro at ang mangingisda upang magkaharap. Kaugnay nito, ang nagulat na lalaki nawala ang kanyang kutsilyo nang umikot ito sa mga batong pandigma, at bumagsak nang hindi gumagalaw sa hilagang pader.

Inalis ni Lazarus ang tingin sa kutsilyo, ibinuka ang kanyang mga pakpak, at sumigaw sa mangingisda.

"Lumayo ka!" sigaw ng lalaki, habang umatras papunta sa pader sa timog.

Tinipon ni Lazarus ang kanyang sarili at ang kanyang mga pakpak, at nanatiling bantay sa pinto, na kanyang hindi pa kayang bayaran, binuksan sa liwanag ng araw. "Manatili ka sa iyong kinatatayuan."

"Ah, dito lang ako— dito lang—kung gusto mo," nauutal na sabi ng lalaki, habang tinatapik ang mga batong pader sa tabi niya. Tumakas ang mga ipis. Pasimple niyang sinulyapan ang gusali, kung saan nakalatag ang kanyang talim na pangbalat.

Sinundan siya ng tingin ni Lazarus ; ungol niya. "Iwan mo na lang!" Nagtama ang kanilang mga mata mula sa gitnang mesa at sa bangkay nito. "Umupo ka sa kinatatayuan mo." Ngunit, nang nanatiling nakatayo ang lalaki, dagdag ni Lazarus, "Malapit na akong umalis sa lugar na ito. Kung uupo ka, uupo rin ako; at walang anumang pinsalang mangyayari sa ating dalawa." Magkasama silang dahan-dahang yumuko at, nang dumaan ang kanilang pinagsasaluhang linya ng paningin sa ilalim ng bangkay at ng mesa ng magkakatay, muling nabawi nila ang walang patid na titig ng isa't isa. At doon sila umupo, tahimik na nagtataka sa isa't isa.

Sa wakas, muling tiningnan ni Lazarus ang pintuan sa likuran niya, kasama ang lumalamlam na liwanag nito.

"Hinihintay mo ba ang paglubog ng araw?" tanong ng mangingisda.

"Mamaya na lang tayo iiwan," sabi ni Lazarus.

Tumango ang lalaki. "Marahil ay mapapansin mo. Malapit na ang gabi." Umungol siya at muling umupo nang tuwid sa sahig. Isinandal niya ang kanyang likod sa dingding at itinaas ang kanyang mga tuhod upang ipatong ang kanyang mga braso sa ibabaw nito. "Paano ka nakapasok sa isang selyadong pinto? Sinasamba ka ba ng mangkukulam na ito? Ano ka; isang uri ng demonyo?"

"Umupo ako sa mga tabla ng bubong. Hindi ako demonyo."

"Ah! At siyempre hindi ka magiging demonyo; gayunpaman, ang iyong mga pakpak at ngipin ay nagtanong." Tumikhim ang lalaki at nagpakilala; "Amad, ako *si—Amad Gaston*; anak ni *Barabass Gaston*. Kung maaari kong itanong; sa anong pangalan

Kilala ka ba?"

"Si Lazaro—isang taong lumilipad," maikli niyang sagot.

Dahan-dahan at malalim na yumuko ang lalaki. "Akin ang karangalan, Lazaro; ang taong lumilipad."

Pinutol ni Lazarus ang mababaw na pana pabalik.

Pinatahimik ng mausisang mangingisda ang matagal na katahimikan sa pagitan nila, na sinasabing, "Bagama't ako ay isang mahusay na mangingisda, isang bihasang eskriba, at matalino sa maraming kababalaghan ng mundo, dapat kong aminin na ang iyong anyo na may pakpak ay labis na bumabagabag sa aking mga damdamin. Sa katunayan, kung ako ay isang karaniwang taong may takot sa Diyos, maaari kong isumpa na ikaw mismo ang Diyablo." Nagkibit-balikat siya. "Ngunit, dahil hindi ako ganoong tao; at dahil dito, hindi ka maaaring maging Diyablo, marahil ay dapat kong gamitin ang hindi inaasahang pagtatagpo na ito bilang isang aral sa isa pang kamangha-manghang bagay sa mundo—ang isang lumilipad na taong nasa laman." Yumuko siya at tumango. "Nagsasabi ka ba ng totoo? Isa ka lang lumilipad na nilalang."

"lalaki, at malapit ka nang umalis, 'di ba?"

"Hindi ako nagsisinungaling," tugon ni Lazaro. "Isa akong Kristiyanong lumilipad; at malapit na akong umalis."

"Buena, hindi ako Kristiyano," pahayag ng mangingisda. "Gayunpaman, hindi rin ako nagsisinungaling; bilang isang mabuti at marangal na tao na lubos kong inaasahan sa aking sarili." Nakataas ang kilay, isinuklay niya ang kanyang buhok paatras, na parang ipinapakita ang isang mas magandang panig ng kanyang sarili. Pagkatapos ay inilabas niya ang kanyang mga kuko, sinusuri ang mga ito. Pagkatapos nito, itinutok niya ang kanyang mga labi, inilagay ang isang daliri sa mga ito, at nagmuni-muni—marahil ay para ipakita ang kanyang mga kakayahan nang may pagmamalaki. "Ah!" Pinitik niya ang kanyang mga daliri at itinuro si Lazaro. "Nalaman ko na ang pangalan nito."

"Pangalan?"

"Oo; ang pamagat ng talatang isusulat ko tungkol sa aking pakikipagtagpo sa iyo. Ito ay magiging isang kaakit-akit na akda," nakangiti niyang sabi. "At ang buong mundo ay magugulat dito." Ibinuka niya ang kanyang mga braso patungo sa kisame at ikinumpas nang malapad ang kanyang mga braso, na para bang kinakausap ang buong kalangitan. "At ang talata ay pinamagatang, '*Ang Demonyong May Pakpak, Na Tumatawag sa Kanyang Sarili na Kristiyano*'."

"Kasinungalingan iyan; at sinasabi mong hindi ka nagsisinungaling," sabi ni Lazarus.

"Gagawin mo ba ngayon? Alam mo, kahit ang isang demonyo ay maaaring magsabing hindi nagsisinungaling. At sinumang taong may takot sa Diyos, na nakakita sa iyo, ay maaaring sumumpa na isa kang demonyo."

"Pero sabi mo hindi ka takot sa Diyos."

"Totoo; gayunpaman, ang mga taong maaaring makabasa ng ganoong talatang iyon—buena, natatakot sila sa kanilang Diyos." Nagkibit-balikat siya. "Marahil ay ganito ang ibig sabihin: ang salita ng isang lumilipad na tao, na nagsasabing siya ay may takot sa Diyos, ay sumasalungat sa salita ng iba pang mga may takot sa Diyos sa mundo, hindi ba?"

"Hindi ako demonyo. Ang paggawa ng maling rekord bilang ganoon ay isang kasinungalingan," saway ni Lazarus .

"Kanino? Paano mapatutunayan ng iisang pahayag mo ang isandaang pahayag na salungat dito?" Paano ka magiging tama at isandaang tao ang mali? Napaka-diyos mo ba para magsabi ng ganyan?"

"Alam ko ang katotohanang ito nang higit pa sa maaaring isipin ninuman: Ako ay isang Kristiyanong lumilipad — hindi isang demonyong nagkukunwaring hindi isang demonyo."

"Gayunpaman, sino ang makakalaban ang tinig ng isang daan laban sa isa?" Iniyuko niya ang kanyang ulo.

"Maaaring magkamali ang isang daang tao, kasama na ako, kung mali ang kanilang pagpapalagay, na **tama.**

"Ah, napakaganda!" bulalas ng mangingisda, habang pumapalampak. "Sa iyong maikling salita

ng depensa, sinalungat mo ang mga pahayag ng isang libo, isang libong kalalakihan!

Napayuko si Lazarus. "Anong ginagawa mo?"

"Nakikipag-usap ako sa iyo. At nakaupo ako, gaya ng hiniling mo."

"Hindi; bakit mo ginagawa ang ginagawa mo sa kanila?" Itinuro niya ang bangkay.

"O, ang mangkukulam," tugon niya na may pagkagalit na kumaway, "Pare-pareho lang sila, nang-aakit."

ang mabubuting puso ng mga tao para sa masamang pakinabang. Huwag mo siyang pansinin.

"Pinatay mo siya?"

Tumawa ang lalaki. "Pinapatay ng mga mamamatay-tao ang mga mangkukulam, pare. Iyan ang ginagawa namin."

At bilang Kristiyano na inaangkin mo; narinig mo na ang tungkol sa mga mangkukulam na nagsasagawa ng mga banal na pag-uusisa, hindi ba? Itinuro niya ang pagitan nilang dalawa at nagtanong pa, "Kung hindi ako magpapakumbaba para pangasiwaan ito, sino ang maaaring gumawa nito, kung hindi? Ikaw?"

"Ginagawa mo ba ito para sa Santa Sede? Sinabihan ka ba ng Simbahan na pumatay ng mga babae?"

"Ang mga mangkukulam, salamangkero, aswang, at mga manghuhula ay hindi mga babae; hindi ako pumapatay ng mga babae at mga bata."

"May problema sa'yo."

Umiling ang lalaki, nagkunwaring may magandang sorpresa. "Ah? At sabihin mo naman."

"Nakita kita, bago mo pa siya binulungan—ang dila mo sa mata niya." Umiling si Lazarus .

"Naniniwala akong tinatawag mo siyang mangkukulam para lang nakawin ang mga damit at sapatos niya."

Pinagmasdan ni Lazarus ang mukha ng mangingisda na naging bato. Bigla itong tila nabasag sa kanyang mga salitang sumisigaw. "Huwag kang pumasok sa aking abang tahanan at mangahas na *kumbinsihin* ako, taong lumilipad! Wala kang alam tungkol sa akin; o sa aking kasuklam-suklam na tungkulin sa pagiging matuwid; o sa mga tusong pamamaraan ng *mga mangkukulam!*"

Sinulyapan niya ang mga tambak ng damit bago itinuon ang kanyang tingin sa kutsilyong pangbalat.

Humarap ang lalaki kay Lazarus, pinikit ang mga mata. Pinigilan ni Lazarus ang kanyang dila, upang hindi lalong mapukaw ang mangingisda. Yumuko ang lalaki na may panlabas na matabang mukha.

Sa ilalim ng malabong liwanag ng sulo at sa gitna ng umiikot na bilog ng mga langaw, pinagmasdan ni Lazarus ang kanyang mga mata—tila pinagsama-sama ang mga ito at nagmukhang isang napakalaking globo na walang hanggang nakatitig sa kanya. Umungol ang lalaki, "Nakikita ko nang malinaw ang iyong isipan. Magkaiba tayo; ikaw at ako. Nagkukunwari ka lang na matalino sa pamamagitan ng pag-uulit ng mga salita ng iba; samantalang, ako mismo ang nagsasalita at sumusulat ng sarili kong mga salita, dahil ako ay matalino." Napahinga ang lalaki at ngumiti. "Pakinggan mo ako, ngayon . Isusulat kita, O, maluwalhating Lazarus, isang walang hanggang talata ng isang matuwid at...

isang mapagpanggap na lumilipad na taong nakahanap ng kahihyan sa liwanag ng

Katotohanan at nagtago sa anino ng Karunungan. Ilalahad kita nang lubusan, at huhubaran kita sa

mundo.” Kumindat at humagigkik ang mangingisda, at idinagdag, “Dahil ako ay lubos na naiiba sa iyo, mayroon akong pareho, pamamaraan at paraan upang aliwin ang isipan ng mga tao.”

Tumikhim si Lazaro at huminga nang malalim bago sinagot ito gamit ang Banal na Kasulatan at masusing pagsusuri; “Ang karunungan ay mula sa Diyos. Tila pumapatay ka para lang pagnasaan ang damit ng mga babae. At—anong ginawa mo sa mata niya?” Umiling siya. “Hindi, ang puso mo ay hindi mula sa Diyos.”

Napakunot ang noo ng mangingisda. “Diyos ko? Sino ang Diyos—sa iyo?”

"Iisa lamang ang Panginoong Diyos, Makapangyarihan sa lahat, na nasa Langit."

“Inaasahan ko ang ganoong sagot. Tatal, mayroon kang pananampalatayang dapat ipagttanggol. Tinuruan ka ng mga guro ng iyong pananampalataya na tumugon sa ganoong paraan, kapag kinukuwestiyon ng ibang tao ang iyong Diyos. Gayunpaman, bilang pagttatanggol sa iyong pananampalataya, hindi ka maaaring magbigay ng anumang pagtukoy sa anumang nakasulat o pasalitang mga salita na hindi ko pa inaasahan, at maaaring bawiin, sa pamamagitan lamang ng patotoo ng karunungan, pagninilay ng katwiran, o pagbabalikng kontra-tanong. Kaya sa gayon, iligtas mo ang iyong sarili sa sakit ng pagtitipon kung saan maaaring hindi kita maabot, lalo na kung isasaalang-alang ang iyong sariling pananampalataya.” Iniyuko niya ang kanyang ulo at ngumiti, hinihintay ang sagot ni Lazaro .

"Nagkukulang ka sa Diyos."

Kumunot ang noo ng lalaki, marahil ay umaasa pa sa kanya.

Isang sandali ng katahimikan ang namayani sa pagitan nila, maliban sa walang tigil na huni ng mga insekto at kaluskos mula sa mga nasusunog na sulo.

Muling sinuri ni Lazarus ang pulang kinang sa ilalim ng pintuan nang tawagin siya ng mangingisda; “Gusto mo bang malaman kung paano ako naging ganito kahiwalay sa karamihan, hindi ba? Ramdam ko iyon. Kung gusto mong malaman, sasabihin ko sa iyo.” kung paano ito nangyari.

Nagkibit-balikat si Lazarus —hindi pa ganoon kabilis ang paglubog ng araw para sa kanya. Tumango siya.

“ Gusto kong malaman. Sabihin mo sa akin ang lahat.”

Ngumisi ang lalaki at tumango bilang tugon. “Tulad ng inaasahan ko...sige na; gagawin ko. Bilang Nangyari nga, ang aking mga magulang ay kabilang sa magkaibang kaharian, magkahiwalay ang mga karagatan; gayunpaman, isang araw, habang pareho silang naghahanap ng mga kabibe sa isang kahabaan ng dalampasigan ng Sardinian, nagtagpo ang kanilang mga yapak at sila ay umibig. Sa kabila ng kanilang magkakaibang pananampalataya, palihim silang ikinasal, nanumpa ng isang sumpaan sa pagitan nila na hindi nila babalewalain o hahamunin ang pananampalataya ng isa't isa. Isang buong panahon sa kanilang pambihirang pagsasamahan, ako ay isinilang. At dahil ako ang kanilang anak, pumayag silang ituro sa akin ang kanilang dalawang pananampalataya, bilang

kahit na magkakasama sila—parang dalawang salaysay ng magkatulad na kuwento. Nang lumaki na ako para kuwestiyunin ang pagkakaiba nila, nanumpa rin ang mga magulang ko Pinapatahimik niya ako, para hindi ko na kailanman masabi sa iba ang tungkol sa aking hindi pangkaraniwang paniniwala o ang magkakaibang pananampalataya ng aking mga magulang. Tatal, nakatira kami sa kaharian ng lupain ng aking ama, at ipinagbabawal ng mga pantas at matatanda ng tribo ang anumang pagpapahayag ng isang salungat na relihiyon. Ang aking ama ay isang tunay na mabuting tao, dahil pinayagan niya ang aking ina na palihim na isagawa ang kanyang pananampalataya, habang alam na madaling mahawakan ng kanyang ulo ang dulo ng isang talim, kung ipagtatapat niya ang kanyang tunay na pananampalataya sa mga matatanda. Gayunpaman, sa kanilang walang hanggang katapatan, ang nanatiling walang kaalam-alam ang mga matatanda. At sa paglipas ng panahon, minsan ay hindi isa, kundi pitong Diyos ang aking niyakap sa lahat.” Hinanap ng mangingisda ang mukha ni Lazaro.

“Pito?” tanong ni Lazarus na may sadyang pagtango habang muling nasisilip ang kumikinang pa ring pintuan. “Bakit, ang daming Diyos?”

Pumitik ang mga daliri ng mangingisda at binigyan siya ng isang nahihiyang ngiti. "Inaasahan ko na ang ganoong tanong."

At parang isang biglaang *déjà vu* sa kanyang isipan, naalala ni Lazarus na inaasahan na niyang magyayabang ang lalaki: *inaasahan na niya ang ganoong tanong*. Higit pa rito, kahit papaano ay alam niyang maaaring patuloy na magsalita ang lalaki tungkol sa kanyang sarili hanggang sa pagsapit ng gabi.

“Tunay nga. Pitong Diyos ang aking minamahal sa lahat,” patuloy ng lalaki, itinaas ang dulo ng kanyang bota habang pinagmamasdan ang isang gumagapang na uwang na papalapit sa kanya. “Ang aking matalinong ama ay nanalangin sa anim na Diyos at ang aking mabait na ina ay nanalangin lamang sa isa—ang kanya ay iyo, na ngayon ay ipinagtatanggol mo bilang nag-iisa.” Ibinaba ng lalaki ang kanyang bota; pumutok ang insekto, at ngumiti siya kay Lazaro. Yumuko siya, at idinagdag, “Alam mo, alam ko ang lahat tungkol sa iyong Diyos— isa lamang iyon sa akin.”

“Tanggapin mo Siya o hindi,” alok ni Lazarus. “At dahil kilala mo na Siya, ngunit pinili mo pa ring tanggihan Siya, naiisip kong kakaunti ang maiaalok ko para makumbinsi ka.” Tiningnan siya ni Lazarus, at nagtatanong, “Marahil ay may kung ano.” na siyang nagpabalik sa iyo laban sa Kanya?”

Tinitigan ng mangingisda si Lazarus. Pagkatapos ay nabulunan siya nang malakas at tumikhim, na para bang pinalamutian ang sandali ng pagdura. Dinura niya ang plema sa tabi ng kanyang bota at matalim na tumingin kay Lazaro. "Pakiusap, hayaan mo akong tapusin ang aking

mga salita bago mo ipilit ang iyong kalokohan.

"Patawarin mo ako," sabi ni Lazaro.

Tumikhim siyang muli at hininaan ang tingin. "Oo nga pala, natapos ang lahat nang malaman ni mama na palihim na nanliligaw ang tatay ko sa ibang babae." Umiling siya. "Napakaraming sikreto sa pagitan namin. Si Inay ay kasing-madamdamin, tulad niya, matalino." Bumuntong-hininga siya. "Sa kanyang pagnanasa, kinuha niya ang kanyang espada habang natutulog ito. Ngunit nagising ito at, sa kalituhan ng halos pagkakatulog, at sa paniniwalang ang kanyang anino ay anino ng isang nanghihimasok, pinatay niya ito—patay sa kanyang kinatatayuan. Hindi niya sana ito sasaktan; sinamba niya ito tulad ng sumisikat na araw."

"Nakikiramay ako sa iyong pagkawala," sagot ni Lazarus, habang nasulyapan ang pintuan.

"Ah, sa palagay ko oo," sabi ng lalaki na may mabigat na tono ng sarkasmo. "Gayunpaman; ako Nagising kinabukasan na walang alam sa nangyari. Naaalala ko ang araw na iyon malinaw pa rin—nakahiga sa kama, kasama ang mainit na araw, ang huni ng mga ibong umaawit, ang mabibigat na singaw ng luntiang mga lambak, at ang aking mga panalangin ng pasasalamat sa aking maraming Diyos—hindi namamalayan na ang aking yumaong ina at umiiyak na ama ay nakahiga lamang sa tabi ko sa kabilang silid." Ikinumpas niya ang isang kamay na nagpapaalis kay Lazaro. "Oo, alam kong may itinatago kang awa para sa akin—hindi na kailangan, mabait na ginoo."

Nagkibit-balikat lang si Lazarus.

Nagpatuloy ang lalaki; "Dahil sa labis na kalungkutan sa pagkawala ng tanging tunay na pag-ibig sa kanyang buhay, nagpakamatay ang aking ama di-nagtagal pagkatapos nito; gayunpaman, bago siya namatay, hiniling niya na manumpa ako sa kanya: na dapat kong tuluyang talikuran ang kanyang pananampalataya at yakapin ang pananampalataya ng aking ina—kasama ang kanyang nag-iisa, ang Panginoong Diyos, na Makapangyarihan sa lahat. Hindi ako nasiyahan sa kanya; tumanggi ako. Kaya't umiyak siya; pagkatapos ay namatay siya, at natagpuan ko ang aking sarili na nag-iisa, at kasama ang pito—pitong Diyos na, sa pagitan nilang lahat, ay hindi kayang protektahan kahit ang isang mag -asawa mula sa kanilang sariling walang hanggang pagmamahalan sa isa't isa." Yumuko siya, muling pinagmasdan ang mukha ni Lazaro .

Tumango si Lazarus. "Pito."

"Pito," bulalas ng lalaki, habang itinataas ang parehong bilang ng mga daliri. Pagkatapos ay pumalampak siya nang isang beses at ngumisi. "Kaya inilibing ko ang dalawa kong mga magulang, bawat isa ayon sa kaugalian, at nag-iwan ng siyam na puntod sa buhangin bago iniwan ang aking bayan.

“Siyam?” Napilitan si Lazarus na magtanong.

Ngumisi ang mangingisda. “Eksakto kasing dami; simula nang ilibing ko ang iyong Diyos sa mga hanay na iyon pati na rin ng mga libingan.”

Sinaway siya ni Lazaro. “Siya ang Una, at ang Huli; at ang Kanyang Salita ay hindi kailanman malilipol.”

“Sa lalim ng aking paggunita, naniniwala akong ang kanya ang ikatlong libingan. At paano naman ang mga salita? Ako ang makata, imortal. Sa mga salita, hindi ako mamamatay kailanman, ang aking maluwalhating Lazaro, na siyang lumilipad na tao.” Pinitik niya ang kanyang mga daliri at sumirit, na parang may binubulong na lihim, “Hangga't may isang kaluluwang nakikinig, mabubuhay ako sa pagbulong ng mga salita. Ito ang katotohanan. Ako ay—ako.”

Sandali lamang ang katahimikan sa pagitan nila, dahil nabasag ito ng pangingsda . ng sumisigaw na tawa. Paulit-ulit niyang hinampas ang kanyang mga kamay sa mga bato sa sahig, habang sumisigaw habang tumatambol, “Ngayon sabihin mo sa akin, O Lazaro, ang taong lumilipad! Alin ang tunay na pananampalataya; at alin ang mali? Magmadali ka! Sagutin mo ako! Sagutin mo ang matatalino makata, baka lahat tayo'y mamatay nang wala ni isa!

Tumayo si Lazaro. “Tumigil ka!”

Tumawa ang lalaki at itinuro ang isang nag-aakusang daliri sa kanya. “Tulad ng inaasahan ko! Masakit para sa iyo na isipin ang maliit mong lugar sa mundong ito.” Sumandal siya sa pader, tumatawa pa rin at umiiling. “Naku, ang lungkot na nararamdaman nila, kapag iniisip nila ang posibilidad na magkamali sila tungkol doon, na nais nilang “O, ang pagdududa, na dinadala ng pangitain at katwiran sa bulag na pananampalataya.” Tiningnan niya nang direktang Lazaro. “Hindi mo ba nararamdaman ang nakakabagabag na pakiramdam sa iyong haka-haka tungkol sa sarili?”

Muling yumuko si Lazarus, ang kanyang tingin ay nakatuon sa luma at mapupulang mukha ng lalaki —at sa kanyang mga mata. Sinaway niya ito. “Nararamdaman ko na maraming huwad na pananampalataya, at mga propeta ng mga ito; gayunpaman, alam ko na ang aking pananampalataya sa Diyos na Makapangyarihan ang tanging tunay na pananampalataya.”

“Sinungaling!” sigaw ng lalaki, sabay hampas sa sahig. Lumipad ang mga langaw. Dali-dali niyang pinagkrus ang mga braso at niyakap nang mahigpit ang kanyang katawan habang umuugoy pabalik-balik, nakatitig sa kisame at nagbibigkas ng mga salitang tila alam na alam at binibigkas niya nang paulit-ulit. “Walang mga Diyos. Walang Langit. Walang Impiyerno. Walang mga anghel o santo, ni

mga demonyo o mga diyablo.” Paulit-ulit siyang umugoy at tumitig pataas, tila nawawala sa sarili niyang isipan habang nagpapatuloy, “Walang senyales nila—wala kahit saan —walang kumpirmasyon—wala ni isang pahiwatig—walang piraso—”

“Kasinungalingan,” matatag na sagot ni Lazaro, na itinuturo ang atensyon ng lalaki . “Ang Kasulatan ang siyang nagpapatunay. Ito ang Salita ng iyong Kataas-taasang Panginoon at Tagapagligtas, na iyong itinatanggi.”

Natigilan ang lalaki at nakita ni Lazaro ang biglaang pagbabago sa ekspresyon ng kanyang mukha; tila bigla na lang nagbago ang kanyang disposisyon —mula sa mukha ng isang magulo at tila magulo ang isip, patungo sa isang tahimik na lalaking may marangal at maangas na kilos. Itinaas niya ang kanyang baba at tiningnan si Lazaro gamit ang kanyang parang tuka na ilong. "Ang iyong banal na kasulatan, gaya ng tawag mo rito, ay pinagsamang pagsisikap lamang ng mga matagal nang patay at panatikong eskriba na nagnanais na marinig ng lahat ng susunod na henerasyon ang kanilang mga salita bilang isang salita—bilang tanging salita ng Diyos at pananampalataya na kanilang naisip sa pagitan nila. Sa katunayan, ang mga tao ay eskriba ng mga Diyos at demonyo, dahil ang mga Diyos at demonyo ay hindi kailanman sumulat tungkol sa kanilang sarili." Iwinagayway niya ang kanyang daliri kay Lazaro, tumango. "Marahil ay nagtataka ka kung paano ko nalalaman ang mga dakilang bagay na ito."

“Hindi na ako nagtataka,” bulong ni Lazarus, habang muling sinisilip ang pinto.

“At sasabihin ko sa iyo,” patuloy ng mangingisda —hindi niya namamalayan ang kanyang sinabi. “Sa maraming panahon ng aking paglalakbay—sa iba't ibang lupain at mga tao rito— nakatagpo ako ng maraming ganitong sulatin tulad ng iyong banal na kasulatan, na lahat ng mga ito ay nagpapahayag na mga sagradong salita.” at mga banal na utos ng mga Diyos. Marami akong nakitang anyo ng mga ito: mga pergamino, mga sisidlang luwad; mga tapyas na bato at kahoy; mga ukit sa mga puno; maging ang mga peklat at marka sa mukha at tiyan ng mga tao, na nagsasabing ang mga ito ay banal at walang sakit na nakaukit habang sila ay natutulong.” Pumalakpak siya. “At marahil ay nais mong malaman kung ano ang aking nakalap na pinakakaraniwan sa pagitan nila?”

"Ayoko nito, " Pahayag ni Lazaro.

Ngunit nagpumilit ang lalaki. “Ang kanilang pagkakatulad ay, anuman ang kanilang ipinapahayag bilang isang banal na mensahe, palagi silang may ibang bahagi ng kanilang mensahe na babasahin, na ang banal na mensahe ay ganap na katotohanan, kaya't ang anumang iba pang pag-aangkin na salungat dito ay mali. At bakit maaaring naiiba ang iyong banal na kasulatan sa iba pang mga 'banal na

mga mensahe', dahil ipinapahayag din nito na ang ibang mga pananampalataya at mga Diyos ay hindi totoo, maliban sa mga sinisikap nitong gawing totoo? Bakit nga ba, baka isa na lamang itong 'banal na mensahe' "Sa gitna ng marami? Sabihin mo nga; alin ang mas dakilang katotohanan dito? At paano mo maitatangi ang katotohanan ko tungkol dito?" Ngumisi siya at kumindat.

Sa wakas, pinagalitan siya ni Lazaro. "Ang totoo ay hindi mo tinatanggap ang Panginoon at ang Kanyang Salita. Kung paanong kinukuwestiyon ng iba ang mga bagay na hindi nila tinatanggap o naiintindihan, gayundin ang ginagawa mo. Ang iyong pagtanggap ang siyang iyong kapahamakan. At kung tunay mong niyakap ang Salita ng Diyos, ang Ating Ama sa Langit, kung gayon ay hindi ninyo aangkinin na nagsasabi kayo ng katotohanan at itatatwa rin ang mga Kasulatan. Hindi ninyo maaaring itanggap ang katotohanang ito, dahil sa mga kasinungalingan."

"Ah, pero kaya ko—at nagawa ko na," sagot ng mangingisda. "Hindi ako nagsisinungaling. Isa akong mabuti at matuwid na tao—marangal pa nga."

Tiningnan ni Lazaro ang bangkay sa mesa, umiling. "Hindi; masama kang tao, nagkukunwari ka lang mabuti. Wala kang maitutulong na mabuti laban sa Diyos, maliban sa kawalan mo ng pananampalataya sa Kanya at sa Kanyang Salita."

Nakakita si Lazarus ng isang langaw na gumapang sa noo ng mangingisda ; huminto ito mismo sa pagitan ng kanyang mga kilay.

Tila walang kaalam-alam ang lalaki sa insekto sa kanyang noo habang humagigik at sumagot, " Wala akong mapapala sa pagsira sa iyong pananampalataya. Ikaw lamang ang maaaring matalo sa pamamagitan ng pagbabasura nito, sa hindi natitinag na mukha ng Katotohanan." Inilahad niya ang kanyang mga palad at nagkibit-balikat. "Ikaw kita mo, ang katotohanan ay nakasalalay sa iyo, hindi sa akin, dahil hindi ko inaangkin na ang mga Diyos ay totoo." Ngumiti siya nang malawak habang pinapanood ni Lazaro ang langaw na gumagapang sa kanyang mukha bago sumubsob sa kanyang balbas.

"Ang Diyos ay totoo. Walang ibang mga Diyos bago siya. Siya ay—Ako nga," sabi ni Lazarus.

"Ay? Ako ba?" hamon ng lalaki sa kanya. "At kung sasabihin ko sa iyo na ang Diyos mo ang nasa likod niyan "pinto," tanong ng lalaki, habang nakaturo sa mataas at sira-sirang pinto, "maniniwala ka ba sa akin?"

"Maniniwala ako sa iyo."

Itinungo ng mangingisda ang kanyang ulo at kinunot ang kanyang noo. "Bakit ka maniniwala sa akin nang bulag kung ang pasanin ng katotohanan ay dapat nasa akin upang patunayan na ang iyong Diyos ay nasa likod ng pinto?"

"Marahil, hindi mo makita ang katotohanan dahil hinahanap mo kung sino ang dapat magdala nito?"

"Sige," tila nag-iisip niyang sabi, habang inilalagay ang daliri sa baba, at itinataboy ang dating nakabaong langaw sa kanyang balbas, "Dahil hindi ko binuksan ang pinto at hindi ko isiniwalat ang anumang katotohanan ng aking sinasabi, paano ka maniniwala sa akin nang maaga?"

"Inasahan ko na ang ganoong tanong," sagot ni Lazaro. "Hindi ko kailangan ng pinto para sa akin." ang malaman na ang Espiritu ng Diyos ay nasa lahat ng dako, at sa lahat ng bagay. Siya ay nasa likod ng pintuang iyon; sa mga batong ito sa dingding; sa mga tabla ng bubong —"

Ikinumpas niya ang isang langaw mula sa kanyang mukha at itinutok ang isang daliri patungo sa bangkay. "Nasa loob pa nga siya ng siya.

Pinaalis siya ng lalaki nang may hagikgik at pag-iling habang nagpapatuloy si Lazaro, "Sino ang gumawa sa kanya, kung hindi ang Panginoong Diyos? At sino ang gumawa ng mga bundok at ilog, o ng araw at buwan? Ikaw ba?" Umiling siya. "Hindi; ang Diyos na Makapangyarihan ang gumawa ng lahat ng bagay— nasusulat iyon sa Kasulatan. Kaya maaari mong iwanang nakasara ang iyong pinto at magpahinga, na may katiyakan na ang lahat ng bagay sa paligid mo ay patunay ng presensya ng Diyos."

"Sa tingin ko hindi," tugon ng lalaki. "Ang tanging patunay na ibinibigay mo ay sa pamamagitan ng pagpapakita sa akin na ang bahay-isda ko ay—na ang mga mangkukulam ay—at lahat ng bagay ay narito, na dapat ay narito." Isinuko niya ang kanyang mga kamay sa ere. "Pero nakumbinsi mo pa rin ako na ang iyong Ang Diyos ay higit pa sa iyong pagnanais na maging totoo Siya— siyempre, kung hindi, gugustuhin mo para ibunyag Siya sa akin sa pamamagitan ng mata ng mangkukulam o ng mukha ng buwan. Maaari mo bang ipakita sa akin? Tunay nga akong nagpapasalamat para rito."

Pinanood ni Lazarus ang mangingisda habang yumuko, pasimpleng sumulyap sa sahig ng bahay ng isda at patungo sa kaniyang kutsilyong pangbalat.

"At gugustuhin ko sanang manatili ka kung saan ka nakaupo," ungol ni Lazarus.

Sumandal ang lalaki sa pader at bumuntong-hininga. "Sagutin mo ako; kung walang mga bato, troso, mangkukulam, bundok, o kahit araw—kung walang anuman, paano...

Maniniwala ka pa rin ba na may Diyos ka?

"Kung walang anuman, wala rin akong magiging anuman at wala akong malalaman." Gayunpaman, dahil ako ay ako, alam kong umiiral din ang Diyos, dahil hindi ko nilikha ang aking sarili."

Tumikhim ang lalaki at pinag-isipan ang sagot ni Lazaro. Sandaling katahimikan ang namayani.

Sa wakas, nagtanong ang lalaki, “Bakit mo minamaliit ang Dakilang Lumikha sa pamamagitan ng pagtukoy dito bilang isang diyos, hari, o ama lamang?”

"Dakilang Manlilikha? Ang ibig mo bang sabihin ay, 'Diyos na Makapangyarihan?'"

"Hindi. Hindi ko sinabing, Diyos na makapangyarihan; hindi ko sinabing, Hari, Panginoon, o Duke ng mga Diyos; ginawa ko nga" huwag sabihin, Diyos ng Kabutihan, o Diyos ng Kasamaan. Sinabi ko, ang Dakilang Lumikha, na hindi nangangailangan ng maluwalhating pangalan o marangal na titulo.

"Maraming pangalan ang ginagamit ng Diyos na Makapangyarihan. At binibigyan mo Siya ng isa pa, sa pamamagitan ng pagtawag mo sa Kanya, ang 'Dakilang Manlilikha'."

"Inaasahan ko rin ang ganito." Bumuntong-hininga siya bago tinapik ang kanyang binti gamit ang matigas na daliri habang sinesermonan si Lazaro. "Sa bawat lugar na aking nilakbay; sa bawat taong nakilala ko, na nanumpa ng katapatan sa isang Diyos, ipinahayag niya ang katulad ng ginagawa mo ngayon—na ang kanyang Diyos ay ang Dakilang Lumikha. Gayunpaman, ang Dakilang Lumikha ay hindi isang Diyos ng mga tao. Ang Dakilang Lumikha ay lumikha sa mga tao at ginawa silang mamangha sa mundong ito at maniwala sa kanilang mga Diyos. Isipin ninyo, kung nais ninyo, ang aking maluwalhating lumilipad na taong tinatawag ang kanyang sarili na, Lazaro."

"Ang Diyos ay Katotohanan; Hindi ko Siya kailangang ipagtanggol kahit pa may kalapastanganan."

Napangigi ang mangingisda bago tumawa nang malakas. "Ang Diyos ay Katotohanan? Iyon lang ba—ganito na lang—wala nang iba?" Tumawa siya nang malakas. "Siyempre, masasabi mo rin iyan; gaya ng maaaring sabihin ng sinumang tao, bilang pagtatanggol sa kanyang Diyos, na ang kanyang Diyos ay Katotohanan. Tatal, sino nga bang tao ang magiging hangal na mag-aangkin ng paniniwala sa isang huwad na Diyos?" Tumawa siya nang mahina. "Wala kang sinabi nang sabay-sabay — wala kang sinabing makabuluhan bilang pagtatanggol sa iyong Diyos; ngunit, ipinapakita mo ang iyong kawalan ng kakayahang maglatag ng isang mahusay na pagtatanggol kahit sa pinakasimpleng mga pag-aangkin."

"Sinabi ko na sa iyo na hindi ko Siya ipinagtatanggol; ibinabahagi ko lamang ang Kanyang Katotohanan," sabi ni Lazarus. "Oh?" Yumuko ang lalaki. "Kung gayon, sagutin mo sa akin ang katotohanang ito: Mabuti ba o masama ang Dakilang Lumikha?"

"Kung ang Diyos ang tinutukoy mo; kung gayon Siya ay mabuti."

"Kasinungalingan! Ang Dakilang Lumikha ay ang lahat! Ang lahat ng bagay ay sa Dakilang Lumikha—bawat mabuting bagay, bawat masamang bagay, mula sa mga bulaklak hanggang sa mga mangkukulam—lahat! Paano mo masasabing ibinabahagi mo ang katotohanan kung kalahating katotohanan lang ang iniaalok mo? Pinaghihinalaan ko rin na naniniwala ka na ang kasamaan ay nagmumula lamang sa mga diyablo at demonyo, hindi ba?" Tumango siya, habang nakangiti.

"At saan nga ba nagmula ang mga masasamang bagay na ito—sila mismo? Sabihin mo nga sa akin ang kwento ng isang batang tulad niya !"

"Mukhang alam mo na ang Salita ng Diyos kahit hindi ko sinasabi sa iyo," sabi ni Lazaro.

"Bakit mo hinihiling na ibahagi ko ang Katotohanan, para lang balewalain mo ito?"

Nagkibit-balikat ang mangingisda. "Kung sasabihin ko sa iyo, sa isang hininga lamang, ang lahat ng bagay na may kinalaman sa iyong paniniwala, maaari mong pahalagahan ang pagkakataong balewalain ang lahat ng mga bagay na iyon sa pamamagitan lamang ng pagkumpas ng iyong kamay. Hindi ko nais na gumugol ng ganito kalaki at katagal na pagsisikap, na taimtim na tinutugunan ang maraming aspeto ng iyong mga maling paniniwala, para lamang magbigay ka ng isang kakaiba at mapanlinlang na pagsaway, na kasingliit ng marahil: '*Hindi ako naniniwala sa iyo*', o, '*hindi ganoon*.' Kaya naman, ang iyong atensyon at masiglang pakikilahok ay tiyak na kinakailangan. Nais mo bang lumahok sa ganitong isang mahayag na palitan sa paghahanap ng Katotohanan, aking maluwalhating Lazaro Gogu —anak ni Ivan Gogu?"

Umiling si Lazaro. Tinitigan niya nang masama ang lalaki. "Hindi, sa tingin ko ay hindi."

"Hindi man lang? Ang iyong bibig na parang aso ay nagmamakaawa para manahimik, ngunit ang iyong mga mata ay nagsasabi ng iba. Sa kanila, nakikita ko ang sumisigaw na kuryosidad, at ang pagkauhaw sa mga kasagutan sa iyong maraming tanong na sumasalot sa iyo."

"At marahil ang nakikita at naririnig mo lamang ay ang nais mong makita at marinig, ang aking kapantay na maluwalhating *si Amad Gaston*, na anak ni *Barabass Gaston*?"

Tumawa ang mangingisda at iwinaksi ang daliri kay Lazaro. "Ang bilis mo palang mag-isip!

Mahusay ang pagkakasabi! Kung gayon, marahil pareho tayong nagkasala ng mga pagkakamali sa pag-iisip—ikaw, sa mga bagay na hindi mo nakikitang mali sa iyong pananampalataya; at ako, sa "Ang hindi ko dapat makita, sa iyong mga matang nagugutom pa rin." Napaigik si Lazaro habang nagpapatuloy ang lalaki. "Ngayon, dahil ako ay matalino at handa, aking may pakpak, ibabahagi ko sa iyo ang mismong katotohanan tungkol sa mga tao at sa kanilang mga Diyos."

"Kailangan mo ba?" reklamo ni Lazarus, sandali niyang siniyasat ang pinto sa likuran niya habang ang mangingisda ay muling sumulyap sa nawawala niyang kutsilyo.

"Tunay nga," pagtibay ng lalaki. "Ganito: Kung paanong ang mga bata ay naaaliw sa piling ng kanilang mga magulang; gayundin naman ang kanilang mga magulang ay nakakatagpo ng kapanatagan sa mga Diyos. At kung paanong ang mga bata ay humihingi ng gabay, katiyakan, at awa sa kanilang mga magulang; gayundin naman ang kanilang mga magulang ay nananalangin sa mga Diyos para sa patnubay, proteksyon, at biyaya.

Total, noong ang mga magulang ay mga bata pa lamang, sila rin ay nagdusa ng kawalang-muwang, takot, at kahangalan. Huwag

"Naiintindihan mo na ba ang ibig kong sabihin, hanggang dito na lang?"

Bagama't naiintindihan ni Lazaro ang ibig niyang sabihin, hindi siya sumagot, dahil lubos siyang nabighani sa tila hindi pagkakatugma ng kakaiba, kung hindi man pantastikong presentasyon sa harap niya. Nabighani, tinitigan niya ang mangingisda, na matagumpay na nagpakita ng malinaw na pananaw at matino na pagmumuni-muni, at nagpatuloy sa pagsermon sa kanya mula sa likuran ng isang bangkay na ilang sandali lamang ang nakalipas, ay binigyan niya ng sermonan, hinubaran, at dinilaan ang mata nito.

"Sa pamamagitan ng iyong katahimikan, tinitipon kita upang tipunin ako," sabi ng mangingisda, habang tinatawag ang atensyon ni Lazaro. "Ngayon, ipagkakaloob ko sa iyo, ang isang mas dakilang katotohanan, at isa na tiyak na itatanggi mo dahil sa iyong pananampalataya. Ito ay ito: Ang Dakilang Lumikha ay ang lahat. At dahil ito ang lahat, wala itong pamilyar na mukha na magbibigay sa atin ng ginhawa o kapanatagan; walang mga kamay ng ama na magbibigay sa atin ng katiyakan o proteksyon; at walang dila ng ina na magpapaaliw sa atin o magpapagaling sa ating mga sakit." Ikinuyom niya ang daliri kay Lazaro. "Ngayon alam mo na kung bakit may mga aklat at kwento ng mga Diyos. Ang mga tao ay ritwal na sumusulat at nagsasalita tungkol sa mga Diyos sa kanilang mga sarili, upang kumbinsihin ang kanilang sarili, nang maramihan, na ang mga Diyos ay umiiral. At sa kanilang mga itinatanging dahon ng banal na kasulatan—sa kanilang mga awiting sermon— ibinibigay nila ang mukha, anyo, at pangalan, sa mga Diyos. At tulad ng mga naniniwala sa iyong sariling Diyos, tinutukoy nila ito bilang 'Siya, Ama, Panginoon, at Hari', at binibigyan ito ng mga katangiang tulad ng 'poot, awa, kalungkutan, at biyaya'; na parang nilikha nila ang kanilang Diyos sa larawan ng kanilang sarili." Ngumisi ang mangingisda. "Sagutin mo ako ngayon, O maluwalhating Lazaro: Kung ang mga baboy ay maaaring magtaka sa kanilang sarili at sa malawak na mundo; kung sila ay kasing-kaya ng Tao, hindi ba sila maaaring sumulat at magsalita tungkol sa mga Diyos na nasa kanilang wangis?"

"Kung ang puso mo ay nasa Diyos, hindi ako naniniwala na dapat kang magtaka sa mga bagay na hindi kayang gawin ng mga baboy," alok ni Lazaro.

"At kung hindi ka nagtataka sa anumang bagay na hindi—tulad ng mga baboy na may kakayahang; paano mo lubos na mabubuo ang katulad ng iyong walang kakayahang sarili?" sarkastiko na tanong ng lalaki.

Napatikom si Lazarus. "Hindi ko kailangang ipagtanggol ang aking Diyos sa harap ng Kanyang mga kaaway; at sa aking sariling panig, naniniwala ako na may kakayahan ako sa aking pananampalataya at pang-unawa na mapagtanto na wala ka ring parehong kakayahan."

Humagalpak ng tawa ang mangingisda at pinaalis siya kasabay ng pagkaway ng kamay. “Oh, gayunpaman, mayroon akong pananampalataya sa aking mga kakayahan at, sa Dakilang Lumikha gaya mo, sa mga hangal na paniniwala at bulag na paniniwala, upang itago ang iyong mga mata mula sa masakit na katotohanan ng isang walang awa at puno ng kasamaan na mundo.” Nagkibit-balikat siya. “Lahat sila ay ginagawa iyon—tulad mo. Pinili nilang maniwala sa isang mas mabuting lugar at, sa mga mapagmalasakit na Diyos na magpapagaan ng kanilang maraming problema sa buhay .” Yumuko ang lalaki at umiling, habang bumuntong-hininga nang malalim. “Ngunit nakalulungkot, nananatili sila sa isang malupit na mundo; at ang kanilang mga Diyos ay mga desperadong pagtatangka lamang na maglagay ng pamilyar na mukha sa walang anyo at walang mukha na Dakilang Lumikha.” Nabulunan siya at tumikhim, dagdag pa, “Sa kanilang mga pangarap ng isang mas magandang lugar, tumatangging tingnan ang mundong nilikha ng Dakilang Lumikha.” Tinakpan ng lalaki ang kanyang mga mata at tila umiiyak nang yumuko si Lazaro.

Nagulat si Lazarus nang ihampas ng lalaki ang kanyang kamay sa sahi at humagalpak ng tawa. “Kawawang mga hayop!” bulalas niya. “Ang kanilang mga Diyos ay mga walang kabuluhang larawan lamang na may ulo ng manika, na hindi kawangis ng Dakilang Lumikha!” Tumawa siyang muli. “At higit pa rito; hindi lamang nila inaangkin na ang kanilang Diyos ay ang Dakilang Lumikha; ngunit marami sa kanila ang nanunumpa rin na ang Dakilang Lumikha ay naglagay ng binhi nito sa isang babae at nagkaanak ng isang diyos-tao!” Humagalpak siya ng tawa at umiling. “Sa lahat ng mga hangal na paniniwala—isang taong-diyos, na kanilang sinamba at pinatay.” Biglang nagbago ang kanyang ekspresyon at naging tila nagmumuni-muni. Pinagmasdan niya si Lazaro at kinamot ang kanyang balbas. “Talaga bang maniniwala ka sa ganoong katangahan?” Pagkatapos ay kumindat siya at ngumisi.

Sa ilalim ng umiikot na apoy ng sulo, at sa loob ng malamig na titig ng lalaki , maaaring makita ni Lazaro natuklasan ang parehong nagliliyab at napakalamig na titig na dating nagmumula sa mga mata ng kanyang ina—ang parehong walang pusong pagnanasa na nag-aalab sa loob nila. Sinagot niya ang mangingisda gamit ang isang sipi mula sa Banal na Kasulatan; “Sapagkat gayon na lamang ang pagsinta ng Diyos sa sanlibutan, na ibinigay niya ang kanyang bugtong na Anak, upang ang bawat isa na sa kanya ay sumampalataya ay hindi mapahamak, kundi magkaroon ng buhay na walang hanggan.”

Sa isang madulaang kilos, itinaas ng lalaki ang isang kamay at hinawakan ang kanyang dibdib gamit ang isa pa, sabay sabing, “Naku! Ang mga salita mo ay tunay na patalim sa puso ko, para akong sinaktan nang husto! Inihanda mo nang mabuti ang mga ito,” sigaw niya, na may pangungutya, “Napaka-hindi inaasahan; napakabago ! Ang karunungan mo ay— ”

Iniba ni Lazarus ang kanyang postura at sumulyap sa talim ng pagbabalat nang ibinaba ng lalaki ang kanyang mga braso sa tabi niya at humarap kay Lazarus na may naninikip na ekspresyon bago idinagdag, "Kung kanino mo hiniram ang mga salitang iyan, dapat mong ibalik sa kanya, at sabihin sa kanya na ang mga ito ay walang laman at walang karunungan." Pinitik niya ang kanyang mga daliri at itinuro si Lazaro. "Bukod pa rito, dapat mong sabihin sa kanya na doble ang kanyang pagiging hangal—una, dahil sa paniniwalang katotohanan ang mga salitang iyon; at muli, dahil sa pagkumbinsi sa iyo na kumilos bilang ang parehong mayabang at nangangaral na hangal sa akin tulad ng pag-uugali niya sa iyo!" Niyakap ng mangingisda ang sarili nang mahigpit at idiniin ang kanyang likod sa dingding, nakaupong matigas at parang bato ang mukha, habang nakatitig kay Lazaro.

Pinag-isipan ni Lazarus ang biglaang pagbabago ng kanyang pangangatawan. Tatlong beses lamang niya naalala sa kanyang mga araw, ang parehong antas ng hinanakit na tila nagpapainit sa kanya sa sandaling iyon. Pinag-isipan niya ang kislap ng galit, nang patayin ng Kapitan ang kanyang ama— naniningkit ang mga pupil ng kanyang mga mata. Naalala niya ang kanyang hubad na Ina, na siyang magpapahina sa kanya. ang kanyang pananampalataya at pagtatangkang patayin siya gamit ang isang Halimaw na may pakpak— ikuyom niya ang kanyang mga kamao at Napatitig siya nang pinag-isipan ang mga bulong na salita ng mga sundalo ni Hugon, na inaakusahan siyang isang halimaw na may pakpak na hindi naman talaga—isang butil ng pawis ang sumubaybay sa matigas na linya ng kanyang mukha habang pinag-aaralan ngayon ni Lazarus ang lalaking may kahanga-hangang kakayahan sa harap niya, na kumikilos na parang isang halimaw, at nanunuya sa mismong pundasyon ng kanyang pananampalataya. Huminga siya nang malalim at tinitigan ang lalaking nangahas na igulong ang mismong pundasyon ng kanyang kaginhawahan, at kasama nito, ang katiyakan na halos kapareho niya ang kanyang ama at walang katulad ang kanyang napakalaking Ina.

'Walang katulad si Inay—hindi isang tunay na Halimaw,' inalo niya ang sarili, habang nagrerelaks na may buntong-hininga at isang kaaya-ayang ngiti habang sumasagot, "Hindi ako nanghiram ng mga ganoong salita mula sa iba, gaya ng sinasabi mo. Ito ang Salita ng Diyos, sa Banal na Kasulatan. At dahil inaangkin mong alam mo ang Kasulatan, ngunit tila hindi mo maalala ang Salita ng Diyos kapag ito ay ipinahayag sa iyo, kung gayon marahil ay nagsinungaling ka?"

Gumanti ang mangingisda ng parehong kakaibang ngiti. "Hindi ako nagsisinungaling. At, kung maaari, sikapin ninyong tandaan na ako ay isang taong may karangalan, at bihasa. Naaalala ko nang buo ang inyong banal na kasulatan —bawat salita at bawat talata, sa buong aklat nito."

"Gayunpaman, kahit na mayroon kang mga kakayahang tulad nito upang maging higit pa sa sinumang karaniwang tao, hindi ako ganoong tao."

Tumikhim siya at muling ngumiti. "Kaya't sabihin mo, aking maluwalhating Lazaro, at lumilipad na Kristiyano ng kalangitan sa gabi, na nakadamit ng itim;

Nagsusulat ka rin ba?"

"Eskriba ako," sagot ni Lazaro. "Gayunpaman, kung alam mo ang bawat salita ng bawat talata ng Kasulatan, gaya ng sinasabi mo, maaari mong bigkasin ang talata: 2 Hari, 35 ng 17?"

Napangiwi ang mangingisda at kinunot ang kanyang labi. "Matalino ka naman, na piliin ang partikular na talatang iyan bilang pagsubok sa aking mga kakayahan. Gayunpaman, tinatanggap ko ang iyong hamon at inaasahan ko ang parehong demonstrasyon naman." Huminga siya nang malalim at binanggit nang mabilis ang talata, na sinasabi, "Huwag kayong matatakot sa ibang mga diyos, ni yuyukod man kayo sa kanila, ni maglilingkod man sa kanila, ni maghain man sa kanila." Pumalapak ang lalaki nang isang beses at idinagdag, "Ayan na nga. "Ngayon, maaari ko bang ipaalala muli sa iyo na tanging ang Dakilang Lumikha lamang ang aking sinasamba at hindi ang mga Diyos na tulad ng sa iyo." Itinuro niya si Lazaro. "Ikaw naman—sabihin mo sa akin ang tungkol sa Kawikaan, 1 ng 8. Paano ito mababasa?"

Malakas na ipinaalala ito ni Lazaro, na sinasabi, "Hindi ba tumatawag ang Karunungan? Hindi ba tumatawag ang Pang-unawa ilabas ang kaniyang tinig?"

"Ah!" bulalas ng lalaki, habang nakataas ang kilay. Marahil ay mayroon pang iba tungkol sa iyo, na hindi pa natutuklasan?"

Tumango si Lazaro. "Marahil ay natuklasan mo na hindi ko kailangang ipagmalaki ang aking mga kakayahan? Ngunit, dahil pinipilit mo ito—tulad mo, alam ko ang bawat salita ng bawat talata ng Banal na Kasulatan, Amad Gaston; *mangingisda at makata*, na anak ni Barabass Gaston."

Tinaasan ng lalaki ang pangalawang kilay, pantay ang una. "Mayroon ka ring talento —ang lubos na pag-alaala?"

"Naaalala ko iyan, na aking nakikita at naririnig, kung iyan ang kahulugan ng iyong mga salita," sabi ni Lazarus .

"Minsan mo lang ba makikita o maririnig ang isang bagay, at habangbuhay mo itong maaalala?"

"Sa ngayon," sagot ni Lazaro, at malamig na idinagdag, "Ngunit, hindi pa ako nabubuhay magpakailanman; ikaw ba?"

Tinampal ng lalaki ang noo niya, halatang nasasaktan habang nagsasalita siya patungo sa kisame. "Sa Sa buong araw ko, ngayon lang ako nakakilala ng katulad ko! At ang isang ito ay may mga pakpak! Kay ganda dakilang disenyo, na ginawa sa atin ng Dakilang Lumikha!" Tila masayang tinitigan niya si Lazaro at sinabing, "Marahil ay mas magkapareho tayo kaysa sa una kong naisip—ikaw at ako!"

Sumulyap si Lazarus sa bangkay na nasa mesa sa pagitan nila. "Wala tayong pagkakatulad."

"Ah, pero oo," giit ng lalaki, habang ikinakaway ang kanyang mga kamay. "Pareho tayo ng plano; ikaw at ako, dahil tayo ay may parehong talento at isinumpa —ang lubos na pagkilala sa ating sarili." Umupo siya at naniningkit bago tinanong si Lazarus, "Ilang beses mo bang binasa ang parehong mga talata sa iyong banal na teksto?"

"Ang Banal na Kasulatan ay Salita ng Diyos, at hindi ng banal na teksto," tugon ni Lazarus.

"At maraming beses ko nang nabasa ang parehong mga talata, gaya mo rin."

Kumunot ang noo ng lalaki. "Kung gayon, bakit mo babasahin iyan, na nabasa mo na, baka ang iyong alaala ay hindi kasinghalaga ng sinasabi mo?"

"Ang aking pag-alaala sa Salita ng Diyos ay hindi nangangahulugang isa akong dalubhasa rito," sabi ni Lazarus.

"Nakakakuha ako ng mga bagong kahulugan sa bawat bagong babasahin." Pagkatapos ay yumuko siya at, nang may habang nakatanim ang kamao sa sahig, napagpasyahan ni Lazarus, "Kahit ang kumpletong pag-alaala ay hindi nagbibigay ng lahat ng kahulugan sa mga bagay na naalala."

Sumandal ang lalaki sa pader, ngumisi, at abala sa pagpukpok ng mga buko ng kanyang mga daliri. "Marahil ay nagsasabi ka ng totoo, dahil ang pag-alala ay hindi nangangahulugang pag-unawa; gayunpaman, wala akong maalala na anumang diskusyon sa pagitan natin, sa paraan ng 'pag-unawa' ng mga salita. Itinaas niya ang kanyang noo at tumango.

"Gayunpaman, dahil dinala mo kami sa ugat ng puno, na kinabibilangan ng mismong kahulugan ng nakasulat na salita, marahil ay dapat kong ibahagi sa iyo, na maraming paraan upang masukat ang kahulugan ng mga nakasulat na akda, bukod sa kung ano ang nakasulat dito." Umiling daliri kay Lazaro at humagikgik. "Sinasabi mong paulit-ulit mong binasa ang iyong banal na teksto, para lang makakuha ng mas maraming kahulugan nito. Sagutin mo ako: Napag-isipan mo na ba kahit minsan ang kahulugan ng mga talata nito sa pamamagitan ng mga salita at paniwala na wala sa mga ito? Tinimbang mo ba ang kahulugan ng mga ito sa lahat ng hindi nila sinasabi? Nakakuha ka ba ng mas maraming kahulugan sa mga talatang ito sa pamamagitan ng maingat na pagpili ng mga salita, paniwala, at pag-uulit nito? O labis ka bang nabighani sa pagbabasa ng mga pahina ng mga talata kaya hindi mo nakita ang buong kahulugan ng iyong banal na aklat?"

"Hindi ko binabasa ang iyong mga banal na kasulatan upang malaman ang wala sa mga ito; tulad ng hindi ko pagbabasa tungkol sa mga ibon upang malaman ang paggawa ng tinapay o alak. Nagsasalita ka; ngunit wala kang sinasabi."

"Ah, pero nakikinig ako; ikaw ang nakikinig, kahit walang naririnig. Sabihin mo nga, ilang teksto na ang nabasa mo, Lazaro?"

"Marami."

Tumango ang lalaki na tila nag-iisip. "Marami? Kung gayon, sabihin mo sa akin, ilan sa mga tekstong ito ang mga tekstong maka-Diyos? Ilan sa mga ito ang tumatalakay sa iba't ibang Diyos at pananampalataya—iyong mga bukod sa mga banal na kasulatang ito na tinatanggap mo na ngayon bilang katotohanan?"

"Hindi ako katulad mo, na yakapin ang maraming Diyos, mga paniniwala, at mga kalokohan. Iisa lamang ang Diyos, iisang Salita, at iisang Katotohanan; at hindi ko na kailangang magbasa ng mga kasinungalingan."

"At inaasahan ko ang ganitong tugon. Gayunpaman, ibabahagi ko sa iyo ang mga paniniwalang talagang ayaw mong marinig. Ganito: Kung paanong ang bawat tao ay ipinanganak, ang bawat tao ay mamamatay. At dahil walang taong nagnanais mamatay—dahil ang bawat tao ay nagnanais mabuhay magpakailanman—ang mga tao ay nakaisip ng isang paraan at paraan upang makatakas sa mga sakit ng pag-iisip ng kanilang sariling pagkamatay. Ano sa palagay mo, sa katotohanang ito?"

"Marahil ay makakahanap ka ng paraan upang tahimik na pagnilayan ang iyong pagpanaw, hindi ba?" tanong ni Lazarus, sandaling muling tinitingnan ang mahinang liwanag ng pintuan.

Ngumisi ang mangingisda at nagpatuloy, "Tulad ng sinuman sa anumang pananampalataya, ang iyong aparato ay ang iyong banal na teksto; at ang iyong pamamaraan ay ang mga nakasulat na tuntunin nito. Sa lahat ng magkakaibang pananampalataya na aking nakasalamuha noong aking mga araw, natagpuan ko silang may iisang pagkakaunawaan. Sa puso ng lahat ng mga ito, may mga sagradong inskripsiyon na nagsasabing ang kanilang mga sarili ay nilikha ng Diyos. At sa loob ng mga inskripsiyong ito at mga banal na teksto, may mga nakasulat na tuntunin. Ang mga tuntunin ng mga ito ay nag-iiba sa pagitan ng mga pananampalataya at mga tao; gayunpaman, naunawaan ko ang kanilang mga pagkakatulad at natagpuan ko ang mga ito na hindi gaanong kapansin-pansin. Gusto mo bang marinig ang iisang tuntunin na kanilang pinagsasaluhang

Ikinumpas ni Lazarus ang isang langaw sa mukha niya at pinaalis si Amad, itinuon ang pansin sa ilang ipis na nagkukumpulan sa sahig sa harap niya—tila nagpapakilala ang mga ito sa isa't isa gamit ang mga pares ng mahahabang buhok na nakakabit sa kanilang mga ulo.

Nagpatuloy ang lalaki; "Ang nag-iisang tuntunin para sa kanilang lahat ay ito: Kung tatanggapin ng isang tao ang mga banal na inskripsiyon ng kanyang pananampalataya bilang totoo, at susundin niya ang mga tuntunin nito, mabubuhay siya magpakailanman sa kaligayahan at kapayapaan. At kung hindi tatanggapin ng isang tao ang mga inskripsiyon bilang Katotohanan, mabubuhay din siya magpakailanman, ngunit sa kalungkutan at sakit." Tumawa siya. "Ano Sinasabi ba niyan sa iyo ang tungkol sa sarili mong mga banal na kasulatan, kapag inilatag sa parehong liwanag gaya ng ibang mga banal na inskripsiyon? Ano ang sinasabi nito tungkol sa anumang inskripsiyon, ng anumang pananampalataya, na nagsasabing ito ay banal?"

Umiling si Lazarus. "Marahil ay may higit pa tungkol sa iyo, na hindi pa rin natutuklasan.

marahil iyon, na *hindi* mo iniaalok, ang siyang higit na nagpapakita ng iyong pagkatao. Ito ang tanong ko sa iyo: Sa lahat ng mga pananampalatayang ito na iyong nasaksihan, at sa lahat ng mga salitang nabasa mo tungkol sa mga ito, nakahanap ka ba ng kahit isang deklarasyon na pumupuri sa iyo para sa mga kasamaang nagawa mo rito?" Itinuro niya ang bangkay. "Anong pananampalataya, sa lahat ng mga sinasabi mong kilala mo, ang maaaring magpahayag na ang iyong mga gawang pagpatay ay mabuti, o matuwid?"

Ngumisi ang lalaki at yumuko bilang tugon; "Anak mo, Lazaro."

"Hindi; hindi akin. At sinasabi mo pa ring hindi ka nagsisinungaling?"

"Dapat mong tandaan na hindi ako nagsisinungaling. Ang iyong pagkalito sa Katotohanan ay hindi nangangahulugan na nagsasalita ako ng kasinungalingan. Nangangahulugan lamang ito na dapat kang tumingin nang higit pa roon, na pinaniniwalaan mong katotohanan."

"Huwag kang papatay; huwag kang magnanakaw. Walang katotohanang hihigit pa sa Salita ng Diyos." ng Diyos."

Sumandal ang lalaki at tumango. "Matagal ko nang inaasahan na sasabihin mo iyan ; at mula noon ay naghanda na ako ng isang tanong upang tugunan ang iyong pahayag. Ito ang itinatanong ko sa iyo: Kung Mayroon kang matalas na pang-unawa, kaya alam mo ang isang paraan upang patayin ang Diyablo ng iyong pananampalataya at linisin ang mundo mula sa Kasamaan, kung gayon papatayin mo ba ang iyong Diyablo?"

Naningkit ang mga mata ni Lazaro. "Alam ko ang ginagawa mo rito, pumapatay ka ng mga babae para lang nakawin ang mga damit nila."

"Itinatanong ko rin ito sa iyo," patuloy ng lalaki, "Kung mayroon kang paraan para nakawin ang mga kapangyarihan ng iyong Diyablo at palihim na ilibing ang mga ito, nang sa gayon ay tuluyan na itong mawala sa mundo; kung gayon, magnanakaw ka ba mula sa iyong Diyablo?"

Ang mga alaala ng isang higanteng Baboy na Lumilipad ay dumaan sa isipan ni Lazaro; sumagot siya, "Ang Diyablo ay tatayo sa harap ng Diyos at mananagot sa bawat kasamaan. Hindi ako Diyos; at hindi ko kailangang magtaka sa mga bagay na hindi mangyayari. At naniniwala ako na may problema ka kung bakit mo pinag-iisipan ang mga bagay na iyon."

Sinaway siya ng lalaki; "At naniniwala ako na may problema sa iyong pananampalataya, na pumipigil sa iyo na magtaka sa labas nito. Gayunpaman, inaasahan ko na hindi mo papatayin ang iyong Diyablo, kahit para lang iligtas ang mundo. Tatal, itinuturo sa iyo ng iyong pananampalataya na maging maingat sa pagliligtas sa iyong sarili *mula sa iyong sarili.*"

Umiling si Lazaro. “Ibinigay ng Diyos ang Kanyang bugtong na Anak —”

“Tulad ng sabi mo!” bulalas ng lalaki. “Gayunpaman, hindi natin pinag-uusapan ang pagbibigay ng buhay; kundi ang pagkuha sa kanila! Hindi ba sinabi ng inyong mga banal na kasulatan na kinuha ng mga tao ang buhay ng inyong diyos na tao; kung gayon ang inyong mga banal na kasulatan ay hindi maaaring nagsalita tungkol sa ideya na ang inyong Diyos ang nagbigay ng buhay Niya, hindi ba?”

Ang mga taong iyon, na nagpako kay Kristo sa krus, ay hindi Diyos, Amad. Ginawa lamang nila ang pinahintulutan ng Diyos na gawin nila, anuman ang kapalit na kanilang binayaran sa huli.

“Tama, Lazaro. Nagsasalita ka nang tapat sa iyong pananampalataya para ikulong ang iyong sarili sa akin—gaya ng inaasahan ko.” Itinuro ng mangingisda ang bangkay gamit ang kamay na iniharap, at idinagdag, “Binigyan ako ng Dakilang Lumikha ng kakayahang kumitil ng ilang buhay, upang makapagligtas ako ng marami pa. Itinatanong kita ngayon: Mayroon bang masamang gawa, na tanging laban sa Kasamaan, na hindi mabuting gawa?”

Itinaas ni Lazarus ang kanyang noo. “Ang pagpatay ay hindi, pagliligtas.”

“Ang pagpatay sa mga mangkukulam ay nagliligtas sa mundo,” saway ng lalaki, habang idinidiin ang kanyang tingin. “Kung hahayaang mabuhay sila, patuloy nilang ikakalat ang kanilang masamang binhi ng kamatayan, pagkabulok, at masamang pangitain sa lahat ng mabubuting tao sa mundo.”

Tiningnan ni Lazaro ang patay at halos hindi napapansing babae bago nagtanong, “At paano ka nakakasiguro na isa siyang mangkukulam?”

Bumuntong-hininga ang lalaki, halatang nabigla sa katapangan ni Lazaro na magtanong.

Sinundan niya ito ng sarili niyang tanong; “Paano nalalaman ng isang bihasang panday ang isang kabayo? Paano nalalaman ng isang mataas na saserdote ang mga marka at palatandaan ng kasamaan?” Ungol niya kay Lazaro; “Huwag mong hamunin ang aking karunungan. Ako ay isang bihasang at mahusay na mangangaso ng mangkukulam. Wala kang alam—wala kang alam, tungkol sa kasanayan o gawain ng mga mangkukulam at mga multo!”

“Tulad ng sabi mo,” sang-ayon ni Lazarus. “Totoo na kaunti lang ang alam ko tungkol sa kanila. Ito rin ang dahilan kung bakit hinihingi ko sa iyo ang gayong patunay.” Itinuro niya ang nakahandusay na bangkay. “Maaari ka bang magbigay ng ebidensya na ang babaeng ito, o ang sinuman, ay isang mangkukulam?”

Tinitigan ng lalaki si Lazarus bago inamin, “Ang pangangaso ng mga mangkukulam ay hindi isang eksaktong aplikasyon, aking maluwalhati at mausisang lalaking may pakpak. Hindi maaaring makakuha ng ganap na ebidensya mula sa isang hindi perpektong gawain. Hindi tulad ng iyong simpleng pananampalataya, ang mundo ng Dakilang Lumikha ay hindi kasing-regular at kasing-simple ng iyong maiisip—ito ay puno ng mga kasalimuotan, masalimuot, at maraming kulay abo.”

Tumango si Lazarus. "Kung gayon, maaari ko bang ituring na ang masalimuot mong sagot ay nangangahulugan lamang na ginagawa mo walang patunay na siya ay isang mangkukulam—o, na maaari mong banggitin sa akin ang tungkol sa mga 'kumplikado' at 'mga kulay abo' sa pagsisikap na takpan ang simpleng katotohanan, na ikaw "Walang ganoong ebidensya." Yumuko siya, at lalong idiniin ang lalaki. "Naniniwala ako na hindi mo mapapatunayang mga mangkukulam ang sinuman sa iyong mga biktima. Higit pa rito, naniniwala ako na nakikita mo lang silang mga mangkukulam pagkatapos mong pagnasaan ang kanilang mga damit at sapatos." Itinuro niya ang mesa, kasama ang mga nakatuping damit nito. "Bakit pa kayo mag-iingat sa kanilang paglalagay?"

"Sinungaling!" bulalas ng mangingisda, sabay hampas sa sahig. "Hindi ko ito ginagawa para sa akin; kundi para sa iyo—para sa lahat!" Galit na iwinaksi ng lalaki ang kanyang nakaturo na daliri. "Mayroon kang simpleng mata, para makakita lamang ng Araw o Gabi, nang hindi binibigyang pansin ang Takipsilim o Bukang-liwayway!" "Pinagsasama-sama ninyo ang mga bagay para maging mabuti o masama, nang hindi ninyo sinusukat ang kahulugan ng mga ito, o ang antas ng tama at mali sa mga ito!" Muli, hinampas niya ang sahig. "Paano ka nangahas na ipagpalagay na alam mo ang mga intensyon ko sa pamamagitan lamang ng pagpapatunay ng aking mga kilos, gayong ang mga kahulugan at pamamaraan ng mga ito ay hindi mo pa rin alam—paano ka nangahas na husgahan ako!"

Itinupi ni Lazaro ang kanyang mga labi at itinaas ang kanyang noo. Pagkatapos ay malamig siyang sumagot, "Marahil ay mayroon akong simpleng mata. Ngunit, nakikita ng aking simpleng mata, na nababalot ka ng mga damit at sapatos, na ninakaw mula sa mga taong hinatulan mo at, sa pamamagitan ng iyong sariling kamay, ay hinatulan ng kamatayan." Bumuntong-hininga siya nang malalim. "At sinasabi mong ginagawa mo ito; hindi para sa iyo, kundi para sa akin—at para sa lahat. Paano ito mangyayari?"

Ngumisi ang lalaki, "Alam mo ba kung bakit kakaunti ang alam mo tungkol sa mga mangkukulam?" "Hindi pa ako nakakita ng mangkukulam," sagot ni Lazaro, "o nakarinig ng isa, maliban doon, na nakasulat sa Banal na Kasulatan."

"Tama! Ngayon ka lang nakakita ng mangkukulam simula nang linisin sila ng mga tapat na mangkukulam na tulad ko. At hindi ako nag-iisa sa matuwid na pagsisikap na ito. Kahit ang mga klero ng inyong simbahan ay nagsisikap na mapabuti ang mundo sa pamamagitan ng paghahanap at pagsira sa kanila. Kumakalat ang kanilang kasamaan sa lahat ng kanilang nahahawakan. Ginagawa natin ang dapat nating gawin. Hindi nasisiyahan ang isang mangkukulam sa kanyang tungkulin; ginagawa lamang niya ang tama."

Sumulyap si Lazarus sa pagitan ng mesa at ng patay na babae sa harap niya.

nagkokomento, "Kung ang isang mangkukulam ay nagsisikap na alisin sa mundo ang kasamaan ng mga mangkukulam; at ang mga mangkukulam ay nagkakatatag ng kasamaan sa lahat ng kanilang nahahawakan; kung gayon bakit maaaring pagnasaan ng isang mangkukulam ang mga damit at sapatos ng isang mangkukulam? At ang isang mangkukulam ba ay hindi lalong magiging masama sa kanyang pakikibaka upang patayin ang mga mangkukulam, gayong madalas niya silang buhatin?"

"Bakit ka ba nahuhumaling sa mga damit at sapatos? Makinig ka!" sigaw ng mangingisda. "Mga damit at sapatos—mga sapatos at damit! Pinag-uusapan natin ang mga mangkukulam. May problema ba sa iyo? Hindi mo ba nakikita ang iyong sarili?"

"Kaya ko."

"Kung gayon, parangalan mo ako gamit niyan," bulalas ng lalaki.

Tumango si Lazarus, pinag-iisipan ang hamon. Itinuro niya ang babaeng patay sa pagitan sila, at nagtatanong, "Una, natatandaan mo ba ang pangalan ng babaeng ito?"

"Mangkukulam; ubod ng bait; babaeng-babae— bagay ang bawat pangalan," mabilis na tugon ng lalaki.

Nagkibit-balikat si Lazarus. "Marahil ang nakabihis nang buo, si Amad Gaston; na anak ni Barabass."

"Gusto ni Gaston na maging walang pangalan at hubad siya, 'di ba?"

Tinitigan siya ng lalaki habang nagpapatuloy si Lazaro, "Ngunit, kung ang babaeng ito ay biglang makahinga at mabubuhay, at mapipilitang magbigay ng makatotohanang salaysay ng lahat ng kanyang nalalaman; at tatanungin ko siya kung paanong ang isang patay at hubad na mangkukulam ay mas mababa kaysa sa isang patay at nakadamit na mangkukulam, paano kaya niya ako sasagutin?"

"Hindi iyan mabubuhay! At puro kasinungalingan lang ang nagmumula sa mga mangkukulam!" ungol ng lalaki, habang nagmamadaling tumayo, "Sino ka, para palihim na pumasok sa bahay ng isda ko, at kutyain ako kasama ang mga mangkukulam?"

Mabilis na tumayo si Lazaro, humakbang nang ilang hakbang. "Manatili ka sa kinatatayuan mo!"

Hinugot ng lalaki ang kanyang mata mula sa talim ng pagbabalat at hinamon si Lazaro, "At kung gagawin ko 'Hindi? Anong gagawin mo —patayin mo ako?" Ngumisi siya. "Naaalala ko ang mga patakarang nagbibigkis sa iyo—Huwag kang— "

Bahagyang ibinuka ni Lazarus ang kanyang mga pakpak, ibinuka ang kanyang bibig, at marahang sumirit, nang sa gayon Kitang-kita ng lalaki ang buong haba ng kanyang mga ngipin.

Umusog ang lalaki paatras at sumandal sa pader. "Marahil ay may higit pa sa nakikita mo. Sinusubukan mo na naman akong lituhin ngayon, 'di ba?" Idiniin niya ang kanyang

mga daliri sa kanyang mga sentido at pinikit ang kanyang mga mata sa tila sakit. "Tulad nila— sinusubukan mong lagyan ng masasamang ideya ang aking isipan." Hinaplos niya ang kanyang mukha, huminga nang malalim bago ngumiti nang mahina. "Gayunpaman, hindi mo magagamit ang iyong kasamaan laban sa isang batikang mangangaso ng mangkukulam, ang aking maluwalhating si Lazaro."

"Sa iyo lamang ang iyong mga iniisip, kasama ang kasamaang nananagana sa loob ng mga ito." Ikaw, ikaw ang nagpapahamak sa iyong sarili.

"Tumahimik," sabi ng lalaki habang nakapikit ang kamay habang sinuyod ang mga dingding nang nanlalaki ang mga mata. "Makinig ka! Makinig ka!"

"Sa ano, makikinig tayo?"

"Tumahimik ka—pakinggan mo sila ngayon—mula sa kabila ng pinto!" bulalas niya, hawak ang ulo gamit ang isang kamay habang nakaturo ang daliri sa mataas at sira-sirang pinto.

"Muli, bumubulong sila ng kanilang mga salamangka. Magtakip ka! Bilisan mo, aking mabuting lumilipad na lalaki!" Pabiro na sabi ng lalaki habang tinatapik ang kanyang daliri sa iba't ibang bahagi ng kanyang sarili; gayunpaman, hindi tulad ng isang pari, na maaaring sadyang nag-krus sa kanyang sarili sa nahuhulaang tanda ng isang krusipiho; ang mangingisda ay balisang hinipo ang kanyang sarili sa lahat ng dako at walang maliwanag na pagkakasunud-sunod—ang kanyang noo, ang kanyang tadyang, ang kanyang mata, ang kanyang tuhod, ang kanyang dila—

"Anong ginagawa mo?" tanong ni Lazarus habang nakayuko ang ulo.

"Mag-ingat ka, Lazaro! Isipin mo ang iyong mga iniisip laban sa Kasamaan—ang masasamang habi ng mga mangkukulam! Isaalang-alang mo lamang ang mga dalisay na kaisipan, upang hindi ka masira mula sa loob!"

Sumulyap si Lazarus sa pagitan ng mataas at sira-sirang pinto at ng mangingisda, na kanyang natagpuan, lubos na naliligo sa sarili; tila determinadong hawakan ang bawat mahalagang bahagi ng kanyang katawan, habang kinakalabog ang kanyang mga labi at bumubulong ng mga malabong pagbigkas na maaaring kahawig ng pagbigkas ng panalangin sa isang hindi kilalang wika.

"Linisin mo ang isip mo," payo ng lalaki kay Lazarus. Tumigil siya sa paghawak sa sarili, naghanda isinandal ang kanyang mga kamay sa mga dingding, at yumuko, humihinga nang malalim at matatag habang sinesermonan si Lazarus, "Tipunin mo ang iyong mga kapangyarihan mula sa loob. Ito ang paraan ng mangangaso ng mangkukulam. Gawin mong parang Espada ng Katotohanan—na parang dinurog na metal—sa harap ng Kasamaan."

Sumulyap si Lazarus sa likuran niya at sa pintuan sa labas, na ngayon ay wala nang liwanag sa pinto nito. pintuan— sa wakas ay gabi na. Pagkatapos ay tumingin siya pabalik sa bangkay na nakalatag sa mesa at sa matangkad at sira-sirang pinto bago ibinalik ang tingin sa mangingisda, na ngayon ay nakatayo nang relaks sa dingding at nakaharap sa kanya nang may ngiti.

“Hindi nila tayo mapipinsala,” pagtitiyak niya kay Lazarus, “Mayroon na tayong ganap na proteksyon sa ilalim ng makapangyarihang baluti ng Dakilang Lumikha.”

“Proteksyon,” tanong ni Lazaro, na hindi makapaniwala, “Mula sa mga patay?”

Mariing umiling ang lalaki at idinikit ang tainga sa sira-sirang pinto, bumubulong habang inuutusan si Lazaro na makinig. "Naku, hindi pa sila patay, mabuting aprentis ko; nagkukunwari lang sila. Kung inaasahan mong maging isang bihasang mangangaso ng mangkukulam tulad ko, dapat ay alam mo ang maraming paraan ng mga mangkukulam. Ito ang magiging unang aral mo sa marami. Ngayon, makinig kang mabuti—gamitin mo ang iyong malalakas na tainga at kilalanin ang mga patay."

Pinainit ni Lazarus ang kanyang katawan at nakinig sa mga ingay mula sa likod ng mataas na pinto.

“Oo nga,” giit ng nakangiting mangingisda, “Pakinggan mo sila nang malinaw habang nagbubulungan sila tungkol sa mga lihim ng Kasamaan.” Itinuro niya ang hubad na bangkay, “Siya iyon, na putol pa ang ulo, na kayang ipatawag ang kanyang masasamang kapatid na babae laban sa atin.”

Bagama't binabantayan ni Lazarus ang mangingisda, ang kanyang isipan ay nasa kanyang mga tainga, na ngayon ay nakarinig ng tila mga bulong ng maraming kababaihan na sama-samang sumisitsit mula sa likod ng matangkad at sira-sirang pinto.” Umusad siya ng ilang hakbang at mas nakinig nang mabuti habang ang patuloy na mga tunog ay nagiging mas malinaw. At sa tila mahinang ugong, tinipon niya ang mga bulong na salita bilang mga piraso ng parirala, at marahil, ang magkakapatong na diskurso sa pagitan ng sumisitsit na mga mangkukulam at nagdadadaldal na mga malandi.

Isang mapula at nagtatanong na mukha ang ibinaling ni Lazarus sa mangingisda, na ngayon ay nakasuot ng mapanuyang ngiti, tila nagsasaya sa bagong patunay na maaaring biglang nakalap ni Lazarus mula sa likod ng mataas na pinto. At tunay nga, ang isip ni Lazarus ay umikot na parang isang alimpulos ng mga kamakailang alaala, ng mga pag-aangkin ng lalaki sa karangalan, katotohanan, karunungan, perpektong pag-alaala, matalinong diskurso, matalas na atensyon sa detalye —

Umatras siya, huminga nang malalim, at diretsong kinausap ang lalaki, “Hindi ito ang

mga bulong ng mga mangkukulam.” Umiling siya. “Kilala ko ang tunog na ito. Mga pugad lamang ito ng mga kulisap— mga pugad nila na kumikilos laban sa kanilang sarili.”

Lumu wag ang ngiti ng lalaki; tumigas ang mukha niya at malamig niyang sinabi, “ Hindi nagsasalita ang mga kulisap.”

“Hindi rin ang mga patay,” tugon ni Lazaro. “Marahil, sa iyong isipan, tinipon mo ang ingay ng mga kulisap upang maging mga salita ng mga mangkukulam upang maniwala ka sa mga mangkukulam gayong wala naman naman?”

“May mga mangkukulam—lahat sa paligid natin—kahit saan!” sigaw ng lalaki, habang ikinakaway ang kanyang mga braso. “Hindi ang paniniwala ko sa kanila ang nagpapatotoo sa kanila!” bumuntong-hininga siya. “Hindi rin ang pagtangga mo sa kanila ang nagpapawalang-bisa sa kanila!”

Tiningnan ni Lazaro ang hubad na bangkay. “Maaaring may mga mangkukulam, gaya ng sabi mo; gayunpaman, hindi ako naniniwala na nandito sila.” Humakbang siya paharap at tinitigan ang mangingisda. “Bilang isang taong may karangalan, gaya ng sabi mo—bilang isang mangangaso ng mangkukulam, gaya ng sabi mo— mapapanumpa mo ba na hindi mo kailanman pinatay ang isang taong hindi mangkukulam?”

Sulyapan ng lalaki ang sira-sirang pinto, nagkibit-balikat, at inamin, “Buweno, gaya ng nabanggit ko, ang pangangaso ng mangkukulam ay hindi tiyak—kung minsan, maaaring may masasamang tao na nagpapakita ng lahat ng senyales ng pagiging mangkukulam, ngunit— hindi eksakto—nangangaso ng mga mangkukulam at iba pa.” Tumikhim siya at pinalambot ang kanyang tono. “Bilang mga mangangaso ng mangkukulam, mabuti ang aming hangarin; at ginagawa namin ang aming makakaya upang lipulin sila—upang alisin sila sa mabubuting tao ng mundo.”

“Ginagawa mo ba ang lahat ng makakaya mo?” tanong ni Lazaro.

“Kami,” angal ng lalaki—pagkatapos ay ipinagmalaki ang kanyang mga kakayahan: “Gayunpaman, mas bihasa ako —mas may kakayahan kaysa sa karamihan.”

Tumingin si Lazarus sa buong silid. “Nasaan ang iba pang mga mangangaso ng mangkukulam?”

Ikinumpas ng lalaki ang kanyang mga braso, luminga-linga sa paligid at humagikgik na tila hindi makapaniwala. “Nasa lahat ng dako tayo, aking mabuting kasama—nakakalat sa maraming lupain—laging nagtatago!” bulalas ng lalaki. “Hindi namin hayagang ipinakilala ang aming sarili sa mga maaaring magprotekta sa mga mangkukulam. Ang aming buhay ay puno ng lihim. At tandaan mo na hindi kita natagpuan; ikaw ang nakakita sa akin at sa aking mga mangkukulam.”

Ibinaling ni Lazarus ang tingin sa sahig, marahil ay naramdaman niyang biglang bumagsak sa kanya ang bigat ng mundo. Tiningnan niya ang mukha ng bangkay na nakalagay sa mesa habang ang nagmamakaawang tinig ng labandera ni Lord D'Alcicourt ay nag-aalab sa kanyang isipan, na nagtatanong, 'O, Diyos ko— ililigtas mo ba kami?' Muling sinuri niya ang bungad ng pinto sa labas, na walang liwanag.

Pagkatapos ay tumingin siya pabalik sa mangingisda, na nagkrus ng mga braso, at ngumiti. "Ikaw ay ang unang nakatuklas sa akin sa loob ng maraming taon. At malamang na ikaw ang huli—dahil isa ako sa pinakamahuhusay na mangangaso ng mangkukulam." Pinaalis niya si Lazarus nang kaswal na kumaway, na nagpatuloy, "Huwag kang mag-alala. Alam ko naman noon pa na mangangailangan ito ng higit pa sa isang simpleng tao lamang ang makakatuklas sa akin—at, ang aking pagkatuklas ng isang lumilipad na tao, ay tanging tumatawag lamang "... pansin sa aking matibay na dedikasyon, sa kasanayan ng mangkukulam ." Huminga siya nang malalim at ngumiti. "At naniniwala ako na sa wakas ay ginantimpalaan ako ng Dakilang Lumikha— ng isang lumilipad na aprentis at natatanging mangkukulam. Ano sa palagay mo, Lazaro? Kaya mo bang buhatin ang isang mangkukulam, habang nasa himpapawid? Kaya ba nating iligtas ang mundo—nang magkasama?" Pumalampak siya nang isang beses, pinisil ang mga ito na parang nagdarasal, at naghintay ng tugon.

"Walang mga mangkukulam dito," sabi ni Lazarus. "At ano ang silbi ng isang mangkukulam kung walang mga mangkukulam, kung hindi isang karaniwang mamamatay-tao?"

Tumawa ang lalaki, at nagkomento, "Oo nga, ikaw na kakaunti ang pananampalataya." Humakbang siya nang ilang hakbang.

"At kung mapapatunayan ko sa iyo na may mga mangkukulam dito, at hindi lamang ang mga kulisap na sinasabi mong naririnig mo, maniniwala ka ba sa akin?"

Sumulyap si Lazarus sa mataas at sira-sirang pinto.

Tumango ang lalaki, "Oo nga; doon sa loob." Itinuro niya ang pinto. "Doon lang. Kaya ko."

Magpapakita ako sa iyo ng maraming mga babaeng malandi at mga babaeng walang asawa, na ang mga kasamaan ay tuluyang nabura.

Gusto mo bang makita ang mabubuting pagsisikap ng kasanayan ng mangangaso?

Taglay ang bigat ng mundo at ang mga salita ng labandera sa loob niya, pinag-isipan ni Lazaro ang lahat—ang pinakamahuhusay na magagawa niya. Sinuri niya ang mataas at sira-sirang pinto, ang nagliliyab na mga sulo sa dingding sa tabi nila, at ang espasyo sa paligid niya. Sa wakas, sumagot siya, habang humakbang pabalik patungo sa may rehas na pinto sa labas ng bahay-isda, "Ipakita mo sa akin ang iyong mabubuting pagsisikap, kung maaari."

“Napakaganda,” sigaw ng mangingisda. “mga mangangaso tayo, kung gayon!” Maingat siyang humakbang patungo sa mataas na pinto habang malumanay at mahigpit na sinesermonan si Lazaro, “Ngayon, may ilang bagay na dapat mong malaman tungkol sa mga mangkukulam, bago ko buksan ang pinto. Maaaring nakasalalay dito ang mismong buhay mo. Naiintindihan mo ba ako?”

Tumango si Lazarus at nagpatuloy ang lalaki, “Una, ang mga mangkukulam ay hindi agad namamatay kapag kinuha ang kanilang mga katawan. Ang ibig kong sabihin ay, hanggang sa tuluyang mawala ang kanilang mga anyo at bumalik sila sa kasuklam-suklam na putik kung saan sila nanggaling, nagkukunwari lamang silang patay. Nagagawa pa rin nilang ihabi ang kanilang kasamaan sa iyo— hindi ko namalayan, hanggang sa kalaunan, na kapag sila ay magkasamang nakahiga, ang kanilang mga kapangyarihan ay nagiging mas malakas kaysa sa, kung nakahiga nang mag-isa. Gayunpaman; upang mabawasan ang kondisyong ito, dapat alisin ng isang mangkukulam-manghuhuli ang ulo ng pinatay na mangkukulam bago ito ilagay kasama ng iba pang katulad nito. At bawat Ang mangkukulam ay dapat ilagay sa eksaktong pagkakaayos mula sa susunod—pinakamatanda hanggang sa pinakabago, sa labas papunta sa loob.

“At kung hindi sila ilalagay sa ganoong paraan?” tanong ni Lazarus.

Ikinuyom ng mangingisda ang kanyang daliri kay Lazaro. “*Huwag na huwag* mong gagawin ang pagkakamaling iyan, Lazaro.

Huhulihin ka nila bago mo pa man mabaliktad ang pagkakasunod-sunod nila.

“Kung gayon, hindi ko gagawin iyan; at hindi nila ako mahuhuli,” pagtibay ni Lazaro. Hinawi niya ang mga nakasabit na kadena at sinundan ang mangingisda patungo sa mataas na pinto.

Sandaling umikot ang lalaki upang bigyan siya ng babala; “Anuman ang pinaniniwalaan mong maramdaman, huwag mong hawakan ang mga iyon; baka ikaw ay dapuan ng matinding sakit o pagkabalihw.”

Tumango si Lazarus at, habang papalapit sila sa mataas na pinto, inalis ni Lazarus ang isang tanglaw mula sa bracket sa dingding nang biglang umikot ang lalaki at hinawakan ang kanyang braso. “Anong ginagawa mo ?” Sandali silang nakatayo, magkakarap, ang kanilang mga mata ay nakatitig sa ilalim ng liwanag ng tanglaw bilang nagliliyab na mga bilog ng asul at kayumanggi.

“Kukunin ko ang tanglaw habang binubuksan mo ang pinto,” sagot ni Lazaro.

Niluwagan ng lalaki ang pagkakahawak niya at tumango. “Oo nga pala. Pero, hindi ka maaaring pumasok.”

May salita ka ba?”

“Hindi ako papasok,” sabi ni Lazarus.

“Marami ka pang dapat matutunan,” sabi ng lalaki, habang nakahawak sa bakal na trangka ng pinto at bumaling kay Lazarus. “Ngayon, para sa masasamang mangkukulam ng mundo. Handa ka na bang makita ang pinakamasama—ang pinakakasuklam-suklam at maruming kasamaan—na nakapaloob magpakailanman sa likod ng itong pinto?”

Tumango si Lazarus, habang itinataas ang tanglaw. “Kung papayagan mo lang.”

“Kung gayon, masdan,” sabi ng mangingisda, dahan-dahang binubuksan ang mataas at sira-sirang pinto.

Lumangitngit ang pinto habang unti-unti niyang inilalantad ang mas maitim na loob ng silid nito. May mga langaw na lumabas mula sa dilim at ang apoy ng sulo ay pumutok na may mga nasusunog na insekto na umuulan sa ulo at balikat ni Lazarus. Isang amoy ng kabulukan ang dumaan sa kanya; siya ay napabuntong-hininga, umatras, at tinakpan ang kanyang bibig.

Tumawa nang malakas ang mangingisda, sabay bukas ng pinto. “Kailangan ng mas malakas na sikmura kaysa sa iyo, kung gusto niyang maging mangangaso ng mangkukulam. At pagtrabahuhan natin ito.” Hinawakan niya ang braso ni Lazarus at hinila palapit sa bungad ng pinto habang itinuturo ang maliwanag na loob ng silid at ang tambak ng mga bangkay. “Mga mangkukulam, lahat sila,” sabi niya, sabay abot ng kamay sa nabubulok na tambak, “Mula sa pinakamatanda hanggang sa pinakabago; mula sa labas hanggang sa loob; tamang-tama ang pagkagalagay at walang ulo, gaya ng dapat nilang manatili.” Umikot siya at pinitik ang kanyang daliri sa mukha ni Lazarus. “Ah! At naaalala mo ba ang isang partikular na babaeng may pamilyar na espiritu sa Endor, at hinahanap mismo ni Saul? Hindi mo ba siya natatandaan—ang mangkukulam na ito mula sa Endor?”

“Hindi ko siya maalala; ngunit nabasa ko ang tungkol sa kanya—mula sa unang aklat ng Samuel.”

“Ang mismong mangkukulam na nakasulat sa mga banal na kasulatan ng iyong pananampalataya,” pagtibay niya, habang nakapatong ang mga kamay sa kanyang balakang at nakangisi. Pagkatapos ay humagigik siya at tinapik ang kanyang dibdib, nagmamalaki, “Siya ang unang mangkukulam na nahuli ko.” Itinutok niya ang kanyang hinlalaki sa loob ng silid. “At nasa akin pa rin ang ulo niya.”

“Ngunit tinatawag ninyo ang Banal na Kasulatan na mga kasinungalingan lamang, na isinulat ng mga tao. At inaangkin ninyong hindi kayo nagsisinungaling. Paano ninyo masasabi ang katotohanan at masasabing mayroon kayong ulo ng isang babae, na nakatala sa Kasulatan, at gayundin ay itinatangi ang lahat ng tala ng Kasulatan?”

Isinuko ng lalaki ang kanyang mga kamay at itinaas ang kanyang noo na parang itinatangi ang anumang paratang o implikasyon, at sumagot, “Hindi ko binabalewala ang lahat ng nakasulat sa iyong banal na kasulatan, aking maluwalhating Lazaro. Tulad ng hindi ko lubos na binabalewala ang anumang iba pang mga akdang isinulat na inaangkin ng mga tao na banal na Katotohanan. Lahat ng mga gawa ay mayaman sa kasaysayan; lahat ay puno ng mga karaniwang katotohanan. Paano pa magsisinungaling ang isang bihasang eskriba, kung hindi sa pamamagitan ng pagsasabi ng mga katotohanan sa pagitan ng kanyang mga kasinungalingan?”

"Kaya naniniwala ka na ang iyong mga banal na kasulatan ay magsasalita ng totoo tungkol sa babaeng ito ng Endor, ngunit magsisinungaling tungkol sa Panginoong Makapangyarihan?"

"Oo nga, gaya ng sinabi ko; nasa akin ang ulo niya," maikli at nakangiting sabi ng lalaki. "Mayroon ka bang anumang bagay mula sa iyong Diyos, na maipapakita mo sa akin bilang patunay?"

Napatikom ni Lazarus ang kanyang panga at huminga nang malalim bago ito sinaway. "Ang babae ng Endor ay nabuhay nang napakatagal na panahon. Hindi ako naniniwala sa iyo."

Kumunot ang noo ng lalaki, umungol, at itinuro muli ang pintuan, "Nasa akin na, diyan lang. At gaya ng sabi mo, hindi ka naniniwala na mayroon akong mga mangkukulam— ipinapakita ko sila sa iyo. At hindi ka naniniwala na mayroon akong mangkukulam mula sa Endor— " tumikhim siya , "Ang walang humpay mong kawalan ng tiwala sa aking mga kakayahan ay nagsisimulang magpagalit sa akin."

"Paano ka nakakasiguro na nasa iyo ang ulo niya?"

"Siyempre, dahil tunay ko naman itong taglay! Hindi namamatay ang mga mangkukulam gaya ng mga mortal!" bulalas ng lalaki. "Dapat mo bang masaksihan *ang lahat* bago maniwala sa *kahit ano?*"

"Kung papayagan mo," sabi ni Lazarus.

"Sige, kung gayon." Bumuntong-hininga ang mangingisda na tila nagpoprotesta. "Gayunpaman, inaasahan ko agad na magpapakita ka sa akin ng kaunting pananalig sa mga itinuturo ko sa iyo. Bilang isang guro at isang batikang mangangaso ng mangkukulam, hindi ko inaasahan na tutulan mo ang bawat salita ko. Ngayon, ibigay mo na." liwanagan mo ako, upang makita ko ang aking daan." Hinila niya ang braso ni Lazaro na may dalang sulo papasok sa pintuan habang siya ay pumasok at umiwas sa tambak ng mga bangkay, papasok papasok sa silid. Sumigaw siya pabalik, "Habang sila ay nakahiga, sa labas patungo sa loob, ang kanyang ulo ang pinakamalayo.

Nakita ni Lazarus ang kanyang sandali. Inabot niya ang gilid ng bukas na pinto, ngunit huminto; ang kanyang nakaunat na mga daliri na halos mahawakan ang kulay abong kahoy. Pinigilan niya ang sarili at binawi ang kanyang braso.

Ang boses ng mangingisda ay lalong humina at lumayo habang sumisigaw siya mula sa mas malalim na bahagi ng madilim na silid, "Ito ang ulo ng mismong mangkukulam, na nagkunwaring aking ina, at siyang nagtangkang patayin ang aking ama, habang ito ay natutulog."

Muling itinaas ni Lazarus ang braso at humawak sa kahoy na gilid ng pinto, balak sanang isara at i-lock ang pinto sa pagkakataong ito; ngunit, ayaw isara ng braso niya . Napangiwi siya, bumuntong-hininga, at umatras.

Mahinang boses ng mangingisda, ngunit malinaw na naririnig ang kanyang mga salita. “At nang ilibing ko ang aking ama, nahukay ko ang masamang mangkukulam mula sa kanyang libingan—”

Nakatayo si Lazaro sa tabi ng bangkay na nakalagay sa mesa. Nakita niya ang blankong titig nito at umatras, humakbang palapit sa pintuan sa labas ng bahay. Sinuri niya ang madilim na pasukan ng pinto, kinumpirma na gabi na. Biglang nakinig ang kanyang mga tainga at iginala ang kanyang mga mata sa mataas at sira-sirang pinto, na ngayon ay kusang lumalangitngit at lumalagutok. Walang simoy ng hangin—walang daga—walang anumang bagay na nakakagaan sa loob ang nagsara ng pinto, ngunit nagpatuloy ito sa patuloy na paglagalag ng mga kalawangin nitong bisagra. Ang mabagal na pag-ugoy ng Sa wakas ay nalampasan na ng pinto ang kalagitnaan nito nang ang mga nakamamatay na maputlang daliri at itim na kuko ay umabot mula sa likurang bahagi ng patayong tabla ng pinto at naging kitang-kita sa liwanag ng kandila ng silid.

Humigpit ang kaniyang lakas at sumigaw habang tahimik na lumalabas si Lucifael mula sa papalayong mga anino ng matangkad at galit na pinto. Tinapos niya ang pagsara ng pinto, dahan-dahang isinara ito at isinara ang mangingisda sa loob. Pagkatapos ay lumingon siya at humarap kay Lazarus nang may nagninilay-nilay at hindi kumukurap na mga mata na parang mga bilog ng itim na salamin.

Nagsalita siya, ang kanyang patong-patong na boses ay parang isang recital, sabay-sabay na sumasayaw sa himig ng maraming babae, “Napakalapit mo, Eljo. Ngunit hindi mo talaga kayang isara ang pinto kahit para iligtas ang buhay ng iba. Ano ang ginagawa mo niyan, Eljo? Maka-Diyos? Banal? Sabihin mo sa Karapat-dapat ka ba talaga sa liwanag ng mahinang Trono na nasa ibabaw ng iyong ulo gayong wala kang matibay na paniniwala kahit na isara ang isang nakangangang pinto gayong maaari naman nitong iligtas ang buhay ng marami? Ang iyong kabanalan at kahinaan ang tunay na magiging dahilan ng iyong kapahamakan. Napaka-predictable mo, Eljo—napakadaling basahin. Bakit ka pa mag-aabala?”

Ang mahinang boses ng mangingisda ay sumigaw sa takot, “Anong ginagawa mo, Lazaro? Buksan mo ang pinto! Diyos ko, gumalaw sila! Gumagapang sila! Buksan mo ito ngayon, Lazaro!”
Ngayon! Nakatayo sila nang walang ulo! Hindi! Lazaro!

Naglakad si Lucifael papunta kay Lazarus. Isang dagat ng nagkukumpulang mga ipis ang humarang sa harap niya, na nagdulot ng malinaw na daanan ng mga tabla para sa kanyang mga hakbang. Siniksik niya si Lazarus, idiniin ang mga pakpak nito sa pinto sa labas at sa nakapirming baras nito. Nang hindi na siya makaatras, yumuko siya nang malapit sa mukha nito at sinermunan siya, “Nandito ka na ngayon, dahil lamang sa aking agarang interbensyon. Ako ang nagligtas sa iyo mula sa kastilyong iyon at nagpaalis sa iyo. Ako ang iyong buong paglipad.”

higanteng baboy, na tumubo mula sa sarili kong buhok. Kung wala ang tulong ko, maaaring matagal ka nang nabunot at nahati—nasunog hanggang maging abo. Ngunit narito ka, buhay at humihinga, at ngayon ay lubos na may utang na loob sa akin sa pagpapalaya sa iyo mula sa iyong pagkabihag.

Lumabas siya sa mukha ni Lazaro at sinuri ang parehong hubad na bangkay sa mesa habang sinusubukan niyang magpatuloy. "Bilang kabayaran sa pagliligtas ko sa iyo, inaasahan kong ipagpapatuloy mo ang iyong paglalakbay patungo sa Monasteryo ng Canello, sa Italya. At kapag ang huling Gatestone sa ilalim ng altar ng katedral nito ay nabuksan na, gagantimpalaan kita nang kapalit. Bilang kapalit ng iyong mga serbisyo, ipagkaloob ko

"Ibibigay ko sa iyo ang kahit ano," putol ng mangingisda na may nagmamakaawang pagmamakaawa. "Buksan mo lang ang pinto, Lazaro! Anuman ang gusto mo—kahit ano! PARA SA KAPALARAN NG DIYOS!" Nagsimula siyang humagulgol at umungol.

Halatang naiinis, umikot si Lucifael at kinalabit ang kanyang mga kuko sa pinto. Ang pagmamakaawa ng mangingisda ay nauwi sa isang masakit at nakakasakal na tili—isang mahinang kalabog ang kumatok sa mga dingding sa loob ng silid, at isang bagong katahimikan ang bumalot sa bahay ng isda.

Bumalik siya kay Lazarus. "Pagdating mo sa Canello, ipapakita ko ang huling Gatestone—ikaw ang magbubukas nito para sa akin. Ako ang iyong gabay sa pagkakasunod-sunod ng mga salita ng bato at sa wastong pagbigkas ng mga ito."

"Hindi ako lalapit diyan," sagot niya, habang mas lalong sumisilip sa pinto. Sumugod siya sa kanya. "Lumayo ka na! Huwag mong bastusin o subukin ang pasensya ko, Eljo!" Buksan mo ang pinto at lumipad ka na sa langit, NGAYON NA!"

Itinaas niya ang crossbar at inihagis ito palayo sa pintuan.

"At huwag kayong magtagal nang matagal."

Humakbang si Lazaro papasok sa kadiliman at lumingon upang sulyapan ang mabahong lugar sa huling pagkakataon. Sa madilim na loob ng bahay-isda, napansin niya na ang bangkay na nasa ibabaw ng mesa ay gumalaw na, ang nakataas at nakaunat na braso nito ay nakalawit sa gilid ng ibabaw at nakaturo sa kanya, na parang nakikitang inaabot siya. Sa pagitan ng mga anino at mahahabang anino, at sa ilalim ng kumikislap na liwanag ng apoy ng mesa, ang patay na mukha ay tila nag-aalis sa kanya na may mabilis na kindat at isang mapayapang ngiti.

"Bilisan mo!" ungol ni Lucifael sa likuran niya.

Umatras siya mula sa masungit na barung-barong, ang kanyang isipan ay nagugulo sa napakaraming hindi kanais-nais na mga tanawin at tunog na alam niyang maaaring manatiling nakalilito at nakakatakot na kalimutan magpakailanman. Napagtanto niya na ang mga ito ay nasunog na sa mga dingding ng kanyang isipan, at maaaring magsilbing multo sa kanya sa natitirang mga araw niya. Bahagi na niya ang mga ito ngayon, tulad ng kanyang mga braso, binti, at pakpak. At alam niya, na ang mga ito ang uri ng mga alaala na nagpapabago sa isip sa paglipas ng panahon, sa ikabubuti man o sa ikasasama—at ang mga ito ngayon ay nasa loob na niya. Hindi ito maaaring labhan, putulin, o punitin, nang hindi nasisira ang kanyang sarili sa proseso. Tulad ng mabahong amoy na nananatili pa rin sa kanyang mga damit, ang masungit na barung-barong na iyon ay mahalagang bahagi na niya ngayon—na maaaring magpapabago pa sa kanya, kung maaaring higit pa sa kaunti.

Hinati niya ang mga damo, sinuyod ang kalangitan na naliliwanagan ng mga bituin, at sumugod pataas na nag-iwan ng isang kuyog ng mga tumataas at paikot-ikot na langaw na kasunod niya. Inikot niya ang isang malawak na kalawakan ng mga puno ng sipres bago umakyat sa mga bituin, kung saan sa wakas ay lumiko siya patimog.

Sa kanyang isipan— alinsunod sa mga alaala ng matagal nang pinag-aralang mga mapa ng Abbey, at taglay ang likas na kakayahan sa pag-navigate ng anumang ibong nandarayuhan, itinuwid ni Lazarus ang kanyang nilalayong landas sa paglipad nang direkta sa hilagang baybayin ng Golpo ng Leon. Sa malamig at walang hanging gabi, inayos niya ang kanyang sarili at pinantay ang kanyang landas, tinahak ang isang matatag na landas patungo sa malayong Italyanong *Monastero del Cancelli en Umbria*, kung saan maaari niyang kunin ang isang residenteng prayle at ibalik ito sa Auvergne, France upang isara ang *Abbaye des Gardiens* Gatestone na isang suwail, mapaghiganti, at hangal na Avignon Cardinal, gamit ang mga ninakaw na manuskrito mula sa binabantayang mga archive ng Apocrypha ng Mataas na Konseho , ay matagumpay ngunit nagawang basagin nang walang ingat.

[*Katapusan ng Kabanata 17*]

Ang akdang **pampanitikan** na ito ay nilikha lamang bilang **pag-aalay** ng

Edgar Allan Poe (1809—1849)

— *Nawa'y manatili ang kanyang pamana sa ating lahat* —

~[GothicNovel.Org](https://www.gothicnovel.org)~